НАЧАЛНО УЧИЛИЩЕ “ВАСИЛ ДРУМЕВ”

4400 гр.Пазарджик, ул.Завоя на Черна” № 15, тел. 034 445101

e-mail: nu_vasildrumev@abv.bg

Утвърждавам:.....

Директор: Пл. Чалъкова

УЧЕБНА ПРОГРАМА

ПО МАТЕМАТИКА

В ИЗБИРАЕМИ УЧЕБНИ ЧАСОВЕ

за 1. клас

2019/ 2020 учебна година

32 учебни седмици по 1 час седмично

Изготвил: .....

Славяна Ранчева

Изготвил: .....

Катя Божилова

- **Общо представяне на учебната програма**

Хорариум по часове:

- седмично - 1 час;
- годишно - 32 часа за 32 учебни седмици.

Учебната програма за разширена и допълнителна подготовка по математика за първи клас е разработена в съответствие с:

- Изискванията за резултатите от обучението по МАТЕМАТИКА в началния етап (Наредба № 5 от 30.11.2015 г.);
- Учебната програма по математика за 1. клас (утвърдена със заповед № РД09/ 1857 от 17.12.2015г.);
- Наредба № 4 на МОН, чл.8, ал.1 т.3 от 30.11.2015 г.

Учебното съдържание е разположено съобразно четирите области на компетентност, посочени в „Изискванията за резултатите от обучението по математика": „Числа", „Равнинни фигури", „Измерване", „Моделиране". То е в съответствие с рамките, заложени в учебната програма по математика - общообразователна подготовка.

Основните теми са свързани със затвърдяване, обогатяване и задълбочаване на знанията и уменията на учениците за: числата до 20, за събиране и изваждане с тези числа; за числата 10, 20, 30, ..., 90, 100, за събиране и изваждане с тях; за работа с познати на първокласниците геометрични фигури, за усъвършенстване на уменията за чертане и измерване; за описване на ситуации от реалния свят с математически модели, за решаване на обикновени текстови задачи.

Чрез обучението по математика в часовете за разширена или допълнителна подготовка се съдейства за овладяването на ключови компетентности и личностното развитие на учениците, развиването на наблюдателността, на познавателната им активност, на мисловните операции - анализ, синтез, абстракция, конкретизация, обобщение, сравнение. Създават се условия за развитие на устната и писмената реч на учениците, на обогатяване на тяхното въображение и на творческите им способности. Съдейства се за развитие на тяхната самостоятелност, инициативност, воля, самоконтрол и самооценка.

II.Цели на обучението по математика в избираемите часове, свързани с разширена подготовка по математика

Да се съдейства за:

- изграждане на устойчив интерес към математиката, желание за нейното изучаване, развитие на познавателните способности на първокласниците: памет, мисловни операции, реч; за овладяване на ключови компетентности и личностно развитие на ученика;
- затвърдяване и разширяване на знанията и уменията, придобити чрез общообразователната подготовка и свързани с: числата до 20, редицата от изучените числа, действията събиране и изваждане с тях; числата 10, 20, 30, ., 90, 100, действията събиране и изваждане с тях; геометричните фигури - квадрат, кръг, триъгълник, правоъгълник, отсечка, страна, връх на конкретната фигура; чертанете и измерването на отсечки; работата с мерните единици за маса (кг), за време (час), за паричните знаци (лев, стотинка); математизирането на ситуации от реалния свят чрез познатите действия - събиране и изваждане, решаване на текстови задачи с едно от действията събиране или изваждане;
- усъвършенстване на уменията за откриване на връзки, закономерности; правилно подреждане на мислите; извършване на вярностна оценка на елементарни съждения; ориентация, самостоятелен учебен труд и др.

III. Глобални теми

№	Глобални теми	Брой часове
1.	**Числа** Събиране и изваждане до 10 Събиране и изваждане до 20 Събиране и изваждане с 10, 20, 30,.....	16
2.	**Равнинни фигури**	3
3.	**Измерване**	3
4.	**Моделиране**	10
	Общо	32

IV. Методически особености при прилагането на програмата

Между методиката на работа в избираемите часове за разширена или допълнителна подготовка и тази в общообразователната подготовка съществува тясна връзка. Заниманията при разширената подготовка по математика в първи клас се характеризират с преобладаващи игрово-занимателни дейности, с възможност за избор и присъствие на „нестандартни“ за децата задачи. Създава се подходяща емоционална атмосфера, непринуденост при изпълнението на самостоятелните работи, възможност за по-висока степен на диференциация и за работа в екипи. Първокласниците откриват и разрешават проблеми, предложени им в занимателен вариант, работят както с познат, така и с нов дидактичен материал.

Дейностите, в които учениците се включват, са предпоставка за удовлетворение от решаването на математически задачи, съдействат за развитие на творческите им способности и за усъвършенстване на практическите им умения.

V. Учебно съдържание (по теми – всяка тема е предвидена за един учебен час)

Месец	Седмица	Тема	Очаквани резултати	Средства
IX	1.	Подреждане на обекти в зависимост от количествени и пространствени признаци; групиране на предмети; елементарни понятия „горе", „долу", „пред", „зад", „между", „дясно", „ляво" и др.	Използва изградени в предучилищната подготовка математически представи за: пространствено ориентиране; сравняване на обектите по пространствените им измерения. Групира и подрежда обекти по зададени признаци.	Учебно помагало по МАТЕМАТИКА за 1. клас – за разширена и допълнителна подготовка (РДП) (издат. „Булвест 2000") стр. 2, 3
IX	2.	Сравняване - откриване на прилики и разлики.	Сравнява количества. Използва математическите представи за пространствено ориентиране, за сравняване, групиране, подреждане на обекти по зададени признаци.	Учебно помагало по МАТЕМАТИКА за 1. клас за РДП стр. 4, 5
X	3.	Числата 1, 2, 3 и действията събиране и изваждане с тях. Закономерности.	Познава количествената характеристика на числата едно, две, три и техните означения с цифри;сравнява ги. Брои до 3. Разпознава геометричната фигура триъгълник, открива закономерности. Използва връзката между събирането и изваждането и извършва тези действия с числата 1, 2 и 3.	Учебно помагало по МАТЕМАТИКА за 1. клас за РДП стр. 6, 7
X	4.	Числата 0, 1, 2, 3, 4. Събиране и изваждане с тях. Връзки и зависимости.	Познава количествената характеристика на числата едно, две, три, четири и техните означения с цифри; сравнява ги; Брои до 4 в прав, в обратен ред и поредно.	Учебно помагало по МАТЕМАТИКА за 1. клас за РДП стр. 8, 9

			Извършва действия събиране и изваждане на числата до 4. Открива закономерности. Разпознава изучените геометрични фигури.	
X	5.	Числата 0, 1, 2, 3, 4, 5. Събиране и изваждане с тях.	Познава количествената характеристика на числата едно, две, три, четири, пет и техните означения с цифри; сравнява ги; Брои до 5 в прав, в обратен ред и поредно. Извършва действия събиране и изваждане на числата до 5. Открива закономерности.	Учебно помагало по МАТЕМАТИКА за 1. клас за РДП стр. 10, 11
X	6.	Числата 0, 1, 2, 3, 4, 5, 6. Събиране и изваждане с тях. Закономерности. Оцветяване.	Познава количествената характеристика на числата едно, две, три, четири, пет, шест и техните означения с цифри; Сравнява числата до 6. Брои до 6. Извършва действия събиране и изваждане на числата до 6. Открива закономерности. Познава стотинка, лев.	Учебно помагало по МАТЕМАТИКА за 1. клас за РДП стр. 11, 12, 13
XI	7.	Числата до 7. Сравняване чрез „ ... по-голямо ", „...по-малко". „Верни" и „неверни" мисли.	Познава количествената характеристика на числата до 7 и техните означения с цифри. Сравнява числата до 7. Брои до 7. Извършва действия събиране и изваждане на числата до 7. Открива закономерности. Познава мерната единица за маса килограм и нейното означение.	Учебно помагало по МАТЕМАТИКА за 1. клас за РДП стр. 14, 15
XI	8.	Числата до 8. Събиране и изваждане с тях. Откриване на кодирани числа с фигури.	Познава количествената характеристика на числата до 8 и техните означения с цифри; сравнява ги. Брои до 8.	Учебно помагало по МАТЕМАТИКА за 1. клас за РДП

			Извършва действия събиране и изваждане на числата до 8. Открива закономерности.	стр. 16, 17
XI	9.	Числата до 10. Броене. Събиране и изваждане с тях. Откриване на прилики и разлики.	Познава количествената характеристика на числата до 10 и техните означения с цифри; сравнява ги. Брои до 10 в прав, в обратен ред и поредно. Извършва действия събиране и изваждане на числата до 10. Открива прилики и разлики.	Учебно помагало по МАТЕМАТИКА за 1. клас за РДП стр. 18, 19
XI	10.	Съставяне и решаване на задачи: „В стопанския двор“, „В магазина“.	Определя количества на различни съвкупности. Представя конкретна ситуация чрез събиране или изваждане на две числа. Пресмятане на сборове и разлики с числа до 10. Открива закономерности.	Учебно помагало по МАТЕМАТИКА за 1. клас за РДП стр. 20, 21
XII	11.	Математическо състезание: отбор „Вихър“ и отбор „Комета“.	Познава числата до 10 и техните означения с цифри; сравнява ги. Брои до 10 в прав, в обратен ред и поредно. Извършва действия събиране и изваждане на числата до 10. Познава изучените геометрични фигури. Открива прилики и разлики.	Учебно помагало по МАТЕМАТИКА за 1. клас за РДП стр. 22, 23
XII	12.	Откриване на закономерности	Познава числата до 10; сравнява ги; Брои до 10 в прав и обратен ред; познава редното им значение. Открива закономерности. Решава задачи с действията събиране и изваждане.	Учебно помагало по МАТЕМАТИКА за 1. клас за РДП стр. 24, 25
XII	13.	Числата до 20. Едноцифрени и двуцифрени числа.	Определя количества на съвкупности от обекти - по-малко от 20; записва числата с цифри. Сравнява числата до 20. Познава едноцифрено и	Учебно помагало по МАТЕМАТИКА за 1. клас за РДП стр. 26, 27

			двуцифрено число. Познава значението на цифрите в записа на числото според позицията им.	
I	14.	Конструиране с геометрични фигури.	Разпознава изучените геометрични фигури. Съотнася въведена номерация към моделирана вече фигура на познат за детето обект. Моделира с познати фигури други, различни образи.	Учебно помагало по МАТЕМАТИКА за 1. клас за РДП стр. 28, 29
I	15.	Текстови задачи.	Анализира илюстративен материал, който се отнася към конкретни задачи. Решава текстови задачи с едно пресмятане, свързани със „смисъла“ на действията събиране и изваждане. Сравняване на две количества чрез тяхната разлика.	Учебно помагало по МАТЕМАТИКА за 1. клас за РДП стр. 30, 31
I	16.	Събиране и изваждане с числата до 20 без преминаване на десетицата.	Представя числа до 10 като сбор на две числа по различен начин. Пресмята сборове, открива взаимовръзки и закономерности. Използва информация, представена чрез дидактически материал, схеми. Решава текстови задачи.	Учебно помагало по МАТЕМАТИКА за 1. клас за РДП стр. 32, 33
I	17.	Измерване и чертане на отсечки.	Разпознава точка и отсечка. Използва чертожна линия за чертане на отсечка. Записва резултата от измерването на отсечка в сантиметри. Извършва действията събиране и изваждане с мерната единица сантиметър.	Учебно помагало по МАТЕМАТИКА за 1. клас за РДП стр. 34, 35
II	18.	Време (часа, часа).	Използва мерната единица за време – час.	Учебно помагало по

			Открива необходимата информация за определяне на времето в часове при дневен режим от илюстративни материали. Решава текстови задачи с мерната единица за време.	МАТЕМАТИКА за 1. клас-избираема подготовка стр. 36, 37
II	19.	Събиране с преминаване на десетицата (прибавяне към числата 9 и 8).	Извършва действие събиране с преминаване с числата 8 и 3, 4, 5. Решава текстови задачи с едно пресмятане.	Учебно помагало по МАТЕМАТИКА за 1. клас за РДП стр. 38, 39
II	20.	Прибавяне към числата 7 и 6. Текстови задачи. Занимателни задачи.	Извършва действие събиране с преминаване с числата: - 7 и 4, 5, 6, 7, 8, 9; - 6 и 5, 6, 7, 8, 9. Решава и съставя числов израз текстови задачи с едно пресмятане по илюстрация. Открива закономерности.	Учебно помагало по МАТЕМАТИКА за 1. клас за РДП стр. 40, 41
III	21.	Игри със „стрелички“. Откриване на пропуснато число.	Извършва действие събиране с преминаване с числата до 20. Решава и съставя по илюстрация, числов израз текстови задачи с едно пресмятане.	Учебно помагало по МАТЕМАТИКА за 1. клас за РДП стр. 42, 43
III	22.	Математическо състезание: отбор „Вихър“ и отбор „Комета“.	Познава числата до 20 и техните означения с цифри; сравнява ги. Брои до 20 в прав, в обратен ред и поредно. Извършва действия събиране на числата до 20. Познава изучените геометрични фигури. Открива прилики и разлики.	Учебно помагало по МАТЕМАТИКА за 1. клас за РДП стр. 44, 45
III	23.	Времето през месец февруари. Лабиринт.	Извършва познатите случаи на действията събиране и изваждане с числа до 20. Описва с математически модел реални и картинно	Учебно помагало по МАТЕМАТИКА за 1. клас за РДП стр. 46, 47

			представени практически ситуации. Решава и съставя текстови задачи с едно пресмятане.	
III	24.	Изваждане на числата до 20. Връзка между събиране и изваждане. Свързване на точки от квадратна мрежа.	Извършва действие изваждане на числа до 20 с преминаване. Решава и съставя текстови задачи с едно пресмятане. Открива закономерности, чертае в квадратна мрежа правоъгълник, квадрат.	Учебно помагало по МАТЕМАТИКА за 1. клас за РДП стр. 48, 49
III	25.	Сравняване. Закономерности.	Сравнява числата до 20 с релациите „...по-малко...“, „... по-голямо...“. Събира и изважда числата до 20 с преминаване. Решава текстови задачи. Съставя текстова задача по картина.	Учебно помагало по МАТЕМАТИКА за 1. клас за РДП стр. 50, 51
IV	26.	Редици, колони. Решаване на задачи.	Открива закономерности по редици и по колони. Събира и изважда с числата до 20. Решава задачи с посочване на различни варианти на групиране на обекти съобразно конкретното условие.	Учебно помагало по МАТЕМАТИКА за 1. клас за РДП стр. 52, 53
IV	27.	Изваждане на числата до 20. Оцветяване.	Събира и изважда числата до 20 с преминаване. Работи с именувани числа. Решава текстови задачи. Съставя текстова задача по картина. Решава задачи с посочване на различни варианти на групиране на обекти съобразно конкретното условие.	Учебно помагало по МАТЕМАТИКА за 1. клас за РДП стр. 54, 55
IV	28.	Решаване на текстови задачи.	Събира и изважда числата до 20 с преминаване. Решава текстови задачи. Съставя текстова задача	Учебно помагало по МАТЕМАТИКА за 1. клас за РДП

			по картина. Решава задачи с посочване на различни варианти на групиране на обекти съобразно конкретното условие.	стр. 56, 57
V	29.	Числата 10, 20, 30, ..., 90, 100. Събиране и изваждане с тях. Игра с пръчици.	Познава числата 10, 20, 30, ..., 90, 100 и техните означения с цифри. Познава десетицата като бройна единица. Познава банкнотите от 20 лева, 50 лева, 100 лева и монетите от 20 ст., 50 ст.	Допълнително помагало за избираемите часове на издателство „Булвест 2000"
V	30.	В магазина.	Извършва действие изваждане на числа до 20 с преминаване. Описва с математически модел реални и картинно представени практически ситуации. Извършва действията събиране на числа до 20 с преминаване. Решава и съставя текстови задачи с едно пресмятане.	Учебно помагало по МАТЕМАТИКА за 1. клас за РДП стр. 60, 61; допълнително помагало
V	31.	Математическо състезание: отбор „Вихър" и отбор „Комета".	Познава числата до 20 и техните означения с цифри; сравнява ги. Брои до 20 в прав, в обратен ред и поредно. Извършва действия събиране и изваждане на числата до 20; на числата 20, 30, 40, ..., 100. Познава изучените геометрични фигури. Открива прилики и разлики.	Учебно помагало по МАТЕМАТИКА за 1. клас за РДП стр. 62, 63; допълнително помагало
V	32.	Решаване на занимателни задачи за изучените числа 10, 20, 30, ..., 90, 100 и действията събиране и изваждане с тях с тях.	Събира и изважда числата 10, 20, 30, ... 100. Сравнява сбор или разлика с число. Решава и съставя текстови задачи. Разпознава и сравнява на монети и банкноти.	Допълнително помагало за избираемите часове на издателство „Булвест 2000"

НАЧАЛНО УЧИЛИЩЕ "ВАСИЛ ДРУМЕВ"
4400 гр.Пазарджик, ул.Завоя на Черна" № 15, тел. 034 445101
e-mail: nu_vasildrumev@abv.bg

Утвърждавам: .....
Директор: Ил. Чалъкова

УЧЕБНА ПРОГРАМА

за избираеми учебни часове по Български език и литература

ПЪРВИ КЛАС

2019 – 2020 учебна година

Хорариум на избираемите учебни часове: 1час седмично / 32 часа годишно

Изготвил: .....
/Славяна Ранчева/

Изготвил: .....
/Катя Божилова/

Учебна програма

Учебната програма за избираемите учебни часове по български език и литература в първи клас отразява спецификата на процеса на огрaмотяване, изразяваща се в единството при овладяване на начални умения за четене и писане. Ето защо всяка от темите интегрира дейности за четене и писане с изучените букви. Едновременно с това се усвояват знания за езика и пропедевтика по отношение на правописа. Четенето на текста се съчетава както с литературните знания и умения, свързани ориентация в жанровите специфики на художествения текст, така и с комуникативно-речевите умения, проявяващи се при преразказ на прочетеното и при съчиняване на текст по серия от картини. По този начин чрез избираемите учебни часове се осигурява възможност за усъвършенстване на компетентностите, придобити от първокласниците не само чрез уроците по четене и писане през предбуквения и буквения етап, но и в уроците по български език, по литература и за формиране на комуникативноречеви умения, провеждани след приключване на етапа на огрaмотяване.

Учебната програма за задължителна подготовка по български език и литература в първи клас е с акцент върху уменията за четене и писане. Ето защо учебната програма за избираемите учебни часове се изгражда така, че водещ е разделът „Начално огрaмотяване“, чрез който се усвоява механизъм за четене, усъвършенства се четивната техника и се овладяват умения за правилно писане на думи и изречения при спазване на графичните изисквания за ширина, височина и наклон на буквите. В хода на огрaмотяването се осъществяват езиково и литературно обучение. Ето защо очакваните резултати от началното огрaмотяване се проектират и в очакваните резултати от другите раздели в обучението, осигуряващи овладяването на езикови и литературни компетентности. С особено значение е разделът за създаване на текстове чрез преразказване и съчиняване, тъй като той е пряко ориентиран към непосредствената речева практика на първокласника.

Глобални теми

№	Глобална тема	Брой часове
1	**Начално ограмотяване** Четене Писане	12
2	**Езиково обучение** Езикови единици Звукове и букви Думите в речта Изреченията в речта	10
3	**Текст и общуване**	5
4	**Литературно обучение** Художествено възприемане Литературни знания	5
	Общо:	32

ОЧАКВАНИ РЕЗУЛТАТИ ОТ ОБУЧЕНИЕТО

№	*Раздел в обучението по български език и литература*	*Основни теми*	*Очаквани резултати*
1.			**Начално огramотяване**
		Четене	Разграничава звук и буква в състава на думата. Разпознава печатните и ръкописните букви от българската азбука. Усвоява механизъм на четене с разбиране. Владее техники за четене на думи, изречения и кратки текстове. Разбира смисъла на прочетеното.
		Писане	Изписва графически правилно елементите на ръкописните букви и връзките между тях. Пише думи, изречения и кратки текстове, като спазва изискванията за графична правилност (височина, ширина и наклон на буквите). Пише разделно думите в изречението. Пренася правилно части от думи.
2.			**Езиково обучение**
	2.1. Езикови единици	Строеж на езика	Разграничава в потока на речта основните езикови единици (звук, дума, изречение, текст).
	2.2. Звукове и букви	Звукове	Открива звуковете в състава на думата. Ориентира се в последователността на звуковете в думата. Разграничава сричките в думата. Разграничава гласни от съгласни звукове. Разграничава съгласния звук *й* от гласния звук *и.* Изговаря правилно звуковете в думите.
		Букви	Разграничава звук от буква. Познава печатните и ръкописните букви от българската азбука. Разпознава малка и главна буква (печатни и ръкописни) Пише графически правилно и четливо буквите и връзките между тях. Пише правилно в думи *й, йо, ьо, щ, я, ю, дж, дз.* Чете правилно думи в съответствие със звуковия им състав. Познава реда на буквите в българската азбука. Означава с букви звуковия състав и строеж на думите, без да пропуска букви.
	2.3. Думите в речта		Разпознава думата като езикова единица. Разбира лексикалното значение на думата. Разграничава графичната и звуковата форма на думата като значеща единица. Използва главна буква при писане на собствените имена. Проверява правописа на думи чрез други думи.

	2.4. Изреченията в речта		Различава дума от изречение. Свързва правилно думите в изречението. Разбира смисловата цялост на изречението. Определя границите на изречението в текста. Оформя графически правилно началото и края на изречението. Разпознава препинателните знаци за край на изречение – точка, въпросителен и удивителен. Съставя различни по цел на изказване изречения в зависимост от комуникативната ситуация.
3.			**Текст и общуване**
	3.1. Текст		Различава писмен от устен текст. Озаглавява текст. Прави устен преразказ на кратък откъс от повествователен текст. Съчинява кратък писмен текст (от три – четири изречения) по серия картини.
	3.2. Общуване		Включва се уместно в диалог по конкретна тема. Използва речевия етикет при поздравления и обръщения в устно общуване. Прилага правилата за речева учтивост (поздрав, благодарност, молба). Уместно употребява езикови и неезикови средства според комуникативната ситуация. Разграничава начини и средства за общуване. Назовава различни видове общуване – езиково и неезиково, устно и писмено, електронно и неелектронно. Разпознава средства за неезикова комуникация – жест, мимика, поза на тялото.
4.			**Литературно обучение**
		Художествено възприемане	Чете правилно и с разбиране малки по обем художествени или нехудожествени текстове. Ориентира се в съдържанието на изучаваното литературно или фолклорно произведение. Отговаря кратко на въпроси по съдържанието на изучавано произведение. Разбира значението на непознати думи в контекста на изучаваното литературно или фолклорно произведение. Преразказва устно епизод от литературно или фолклорно произведение и кратък художествен или нехудожествен текст.
		Литературни знания	Чете произведения от различни литературни и фолклорни видове, представени в учебното съдържание – приказка, разказ, стихотворение, гатанка. Разпознава приказка, разказ, стихотворение, гатанка. Разграничава стихотворна от нестихотворна реч. Отгатва фолклорни и литературни гатанки, достъпни за възрастта.

Учебно съдържание

Учебна седмица	Тема	Компетентности като очаквани резултати	Нови понятия
1	2	3	4
I срок			
Предбуквен период			
1.	На училище. Съставяне на устен текст по картина. Изречение. Писане на елементи на букви.	Участва в комуникативноречева ситуация по конкретна тема. Пише правилно елементите на буквите.	разказ елементи на буквите
2.	Съставяне на изречения по модел. Дума. Писане на елементи на буквите.	Разбира смисловата цялост на изречението. Различава дума от изречение. Свързва правилно думите в изречения. Пише правилно елементите на буквите.	изречение дума
3.	Сричка. Звук. Писане на изучените елементи в комбинации.	Открива звуковете в състава на думата. Ориентира се в последователността на звуковете в думата. Разграничава звук от буква. Разграничава сричките в думата.	сричка звук дума

		Пише правилно елементите на буквите в комбинации.	
Буквен период			
4.	Гласни звукове **А, Е.** Звукови модели на думи.	Разграничава гласни от съгласни звукове. Разпознава малка и главна буква (печатни и ръкописни).	печатна и ръкописна буква главна и малка буква
5.	Гласни и сонорни съгласни звукове **А, Е, М, Н.** Моделиране на думи.	Разграничава гласни от съгласни звукове. Разпознава малка и главна буква (печатни и ръкописни). Използва главна буква при писане на собствените имена.	печатна и ръкописна буква главна и малка буква
6.	Гласни и сонорни съгласни звукове **Н, О, И.** Имена на хора.	Разграничава гласни от съгласни звукове. Разпознава малка и главна буква (печатни и ръкописни). Използва главна буква при писане на собствените имена.	печатна и ръкописна буква главна и малка буква
7.	Сонорни съгласни и гласни звукове **Р, Л, Ъ.** Съставяне на изречения по модел.	Свързва правилно думите в изречението. Оформя графически правилно началото и края на изречението.	звук дума изречение точка
1	**2**	**3**	**4**
8.	Гласни звукове **Ъ, У.** Съставяне на изречения по модел.	Свързва правилно думите в изречението. Оформя графически правилно началото и края на изречението.	звук дума изречение точка въпросителен знак
9.	Гласни звукове **А, Е, О, И, Ъ, У.**	Означава с букви звуковия състав и строеж на думите, без да пропуска букви.	печатна и ръкописна,

	Буква **Я**. Обобщение. Изречения – препис.		главна и малка буква удивителен знак
10.	Сонорни съгласни звукове **М, Н, Р, Л, Й**. Обобщение. Четене на текст. Упражнения.	Разграничава в потока на речта основните езикови и речеви единици (звук, дума, изречение, текст). Усвоява механизъм на четене с разбиране. Разграничава графичната и звуковата форма на думата като значеща единица. Разграничава съгласния звук **й** от гласния звук **и**. Различава писмен от устен текст.	звук дума изречение текст
11.	Беззвучна и звучна съгласна **Т, Д**. Четене на текст. Упражнения.	Разграничава в потока на речта основните езикови и речеви единици (звук, дума, изречение, текст). Усвоява механизъм на четене с разбиране. Разграничава графичната и звуковата форма на думата като значеща единица. Различава писмен от устен текст.	Звук дума изречение текст
12.	Беззвучна и звучна съгласна **С, З**. Четене на текст. Упражнения.	Разграничава в потока на речта основните езикови и речеви единици (звук, дума, изречение, текст). Усвоява механизъм на четене с разбиране. Разграничава графичната и звуковата форма на думата като значеща единица. Различава писмен от устен текст.	Звук дума изречение текст
1	**2**	**3**	**4**
13.	Беззвучна и звучна съгласна **К, Г**. Четене на текст. Упражнения.	Разграничава в потока на речта основните езикови и речеви единици (звук, дума, изречение, текст). Усвоява механизъм на четене с разбиране. Разграничава графичната и звуковата форма на думата като значеща единица. Различава писмен от устен текст.	звук дума изречение текст
14.	Беззвучна и звучна съгласна **П, Б**.	Разграничава в потока на речта основните езикови и речеви единици (звук, дума, изречение, текст).	звук дума

	Четене на текст. Упражнения.	Усвоява механизъм на четене с разбиране. Разграничава графичната и звуковата форма на думата като значеща единица. Различава писмен от устен текст.	изречение текст
15.	Беззвучна и звучна съгласна **Ф, В**. Четене на текст. Упражнения.	Разграничава в потока на речта основните езикови и речеви единици (звук, дума, изречение, текст). Усвоява механизъм на четене с разбиране. Разграничава графичната и звуковата форма на думата като значеща единица. Различава писмен от устен текст.	звук дума изречение текст
16.	Беззвучна и звучна съгласна **Ш, Ж**. Четене на текст. Упражнения. Препис.	Разграничава в потока на речта основните езикови и речеви единици (звук, дума, изречение, текст). Усвоява механизъм на четене с разбиране. Разграничава графичната и звуковата форма на думата като значеща единица. Различава писмен от устен текст. Пише графически правилно и четливо буквите и връзките между тях.	звук дума изречение текст
1	2	3	4
17.	Беззвучни съгласни **Ч, Х, Ц**. Четене на текст. Езикови задачи.	Чете правилно думи в съответствие със звуковия им състав. Означава с букви звуковия състав и строеж на думите, без да пропуска букви. Различава дума от изречение. Разбира лексикалното значение на думата. Проверява правописа на думи чрез други думи. Пренася правилно части от думи.	звук дума изречение текст
18.	Беззвучни съгласни. Обобщение.	Чете правилно думи в съответствие със звуковия им състав. Означава с букви звуковия състав и строеж на думите, без да пропуска букви.	звук дума

	Четене на текст. Езикови задачи.	Различава дума от изречение. Разбира лексикалното значение на думата. Проверява правописа на думи чрез други думи. Пренася правилно части от думи.	изречение текст
II срок			
19.	Съгласни звукове – обобщение. Четене на текст. Езикови задачи.	Чете правилно думи в съответствие със звуковия им състав. Означава с букви звуковия състав и строеж на думите, без да пропуска букви. Различава дума от изречение. Разбира лексикалното значение на думата. Проверява правописа на думи чрез други думи. Пренася правилно части от думи.	звук дума изречение текст
20.	Букви **Щ** и **Ю**. Четене на текст. Езикови упражнения. Препис.	Чете правилно думи в съответствие със звуковия им състав. Означава с букви звуковия състав и строеж на думите, без да пропуска букви. Различава дума от изречение. Разбира лексикалното значение на думата. Проверява правописа на думи чрез други думи. Пише правилно в думи **щ, ю**. Пренася правилно части от думи.	звук дума изречение текст
1	**2**	**3**	**4**
21.	Букви **Щ, Ю, Я**. Четене на текст. Езикови упражнения. Препис.	Чете правилно думи в съответствие със звуковия им състав. Означава с букви звуковия състав и строеж на думите, без да пропуска букви. Различава дума от изречение. Разбира лексикалното значение на думата. Проверява правописа на думи чрез други думи. Пише правилно в думи **щ, ю, я**. Пренася правилно части от думи.	звук дума изречение текст
22.	Буква **ь**. Буквосъчетания **ьо** и	Чете правилно думи в съответствие със звуковия им състав. Означава с букви звуковия състав и строеж на думите, без да	звук дума

	йо. Четене на текст. Езикови задачи. Препис.	пропуска букви. Различава дума от изречение. Разбира лексикалното значение на думата. Проверява правописа на думи чрез други думи. Пише правилно в думи **й, ьо, йо**. Пренася правилно части от думи.	изречение текст
23.	**Дж** и **дз**. Четене на текст. Езикови задачи.	Чете правилно думи в съответствие със звуковия им състав. Означава с букви звуковия състав и строеж на думите, без да пропуска букви. Различава дума от изречение. Разбира лексикалното значение на думата. Проверява правописа на думи чрез други думи. Пише правилно в думи **дж, дз.** Пренася правилно части от думи.	звук дума изречение текст
24.	Азбука. Азбучен ред. Подреждане на думи по азбучен ред.	Познава реда на буквите в българската азбука. Познава печатните и ръкописните букви от българската азбука.	буква азбука азбучен ред
25.	Четене на текст. Препис.	Различава писмен от устен текст. Ориентира се за участниците в речевата ситуация. Чете правилно и с разбиране малки по обем художествени или нехудожествени текстове. Пише графически правилно и четливо буквите и връзките между тях. Чете правилно думи в съответствие със звуковия им състав.	общуване текст
26.	Диктовка.	Определя границите на изречението в текста. Оформя графически правилно началото и края на изречението. Разпознава препинателните знаци за край на изречение – точка, въпросителен и удивителен. Проверява правописа на думи чрез други думи. Пренася правилно части от думи.	дума изречение текст
27.	Речев етикет. Четене на текст. Езикови задачи.	Прилага правилата за речева учтивост (поздрав, благодарност, молба).	общуване

28.	Текст. Четене на текст. Участници в случката. Препис.	Усвоява механизъм на четене с разбиране. Чете правилно и с разбиране малки по обем художествени или нехудожествени текстове Отговаря кратко на въпроси по съдържанието на изучавано произведение.	общуване текст
Следбуквен период			
29.	Устен преразказ. Допълване на липсващи думи в текст.	Разпознава приказка. Преразказва устно достъпни за възрастта малки по обем разкази, кратки народни, преразказани (авторизирани) и авторски приказки.	приказка книга страница корица
30.	Съчинение по серия от картини.	Разпознава приказка, разказ.	разказ
31.	Гатанки.	Разпознава приказка, разказ, стихотворение, гатанка.	гатанка стихотворение книга, страница корица
32.	Какво знам в края на 1. клас.		

НАЧАЛНО УЧИЛИЩЕ "ВАСИЛ ДРУМЕВ"
4400 гр.Пазарджик, ул.Завоя на Черна" № 15, тел. 034 445101
e-mail: nu_vasildrumev@abv.bg

Утвърждавам: .....
Директор: Ил. Чалъкова

УЧЕБНА ПРОГРАМА

за избираеми учебни часове по Английски език

ПЪРВИ КЛАС

2019 – 2020 учебна година

Хорариум на избираемите учебни часове: 1час седмично / 32 часа годишно

Изготвил: .....
/Ивайла Стоянова/

ПЪРВИ УЧЕБЕН СРОК

№	Уч. седми-ца	Дата 1 А	Дата 1 Б	Тема на урочната единица	Очаквани резултати от обучението	Нови понятия	Методи на работа	Бележки/ коментари
(1)	(2)			(3)	(4)	(5)	(6)	(7)
1	1			Hello	Развитие на умения за слушане и хорово повтаряне	поздрав, представяне	Междупредметна връзка с ДБТ	
2	2			What's your name?	.Формиране на правилно произношение и интонация на англ.език;	Названия на животни и имена	Междупредметна връзка с ДБТ	Изрязване и подготвяне на маските за игра
3	3			The water hole	Развитие на умения за слушане и хорово повтаряне	colours Лексика по темата	Междупредметна връзка с ДБТ и ИИ	Проект -My favourite animal
4	4			My classroom	Формиране на умения за слушане на англ.език	Лексика по темата	Междупредметна връзка с ИИ	
5	5			In the classroom	Развитие на умения за говорене; работа по двойки/ екип	Лексика по темата	Междупредметна връзка с ИИ	Проект My pencil case
6	6			The pencil	Формиране на правилно произношение и интонация	Цифрите 1 - 6 Relax/ count/ imagine What colour?	Междупредметна връзка с БЕЛ, математика	
7	7			My family	Формиране на правилно произношение и интонация	Лексика по темата	Междупредметна връзка с ИИ и ДБТ	Проект My family
8	8			Families	Развитие на умения за слушане и говорене		Междупредметна връзка с ИИ	
9	9			The sandwiches	Развитие на умения за слушане и говорене/разказване	Лексика по темата	Междупредметна връзка с БЕЛ и ИИ	
10	10			My face	Формиране на правилно произношение и интонация	Лексика по темата	Междупредметна връзка с БЕЛ и ИИ	Проект My face
11	11			Feelings	Формиране на правилно	Are you happy? Yes, I	Междупредметна	

					произношение и интонация Развитие на умения за слушане и хорово повтаряне	am. /No, I'm not.	връзка с ИИ	
12	12			The monster	Развитие на умения за слушане и говорене/разказване	Monster, Come with me/us, Let's run, There's, Ouch	Междупредметна връзка с БЕЛ	Проект Music
13	13			Toys	Формиране на правилно произношение и интонация Развитие на умения за слушане и хорово повтаряне	Ball, kite, rope, teddy bear, doll, plane This is fun. Where's...? Help!	Междупредметна връзка с БЕЛ	
14	14			I've got a doll.	Формиране на правилно произношение и интонация	I've got a doll. It's purple.	Междупредметна връзка с ИИ	Проект My toy
15	15			I haven't got a kite	Формиране на правилно произношение и интонация	I haven't got a kite. That's right. Seven, eight, nine, ten	Междупредметна връзка с музика, математика , ИИ	
16	16			My house	Формиране на правилно произношение и интонация	Bath, bed, sofa, table, armchair, On, in, under	Междупредметна връзка с ИИ и музика	
17	17			The cap	Формиране на правилно произношение и интонация	Of course, It isn't, head	Междупредметна връзка с БЕЛ	
18	18			Homes	Формиране на правилно произношение и интонация	Caravan, tent, houseboat, tree house	Междупредметна връзка с матема-тика, ЧП,ЧО	Проект My house

ВТОРИ УЧЕБЕН СРОК

№	Уч. сед-ми-ца	Дата 1 А	Дата 1 Б	Тема на урочната единица	Очаквани резултати от обучението	Нови понятия	Методи на работа	Бележки/ коментари
(1)	(2)			(3)	(5)	(6)	(7)	(9)
19	19/ 1			On the farm	Формиране на правилно произношение и интонация	Cat, horse, cow, dog, rabbit, sheep	Междупредметна връзка с ДБТ и ИИ	
20	20/2			Farm animals	Развитие на умения за слушане и говорене	Who are you? Listen. Run. Plurals	Междупредметна връзка с музика	Проект My favourite animal toys/ colours

21	21/3			Wild animals	Развитие на умения за слушане и хорово повтаряне	Dolphin, shark elephant, whale, snake,	Междупредметна връзка с ЧП	
22	22/4			I'm hungry	Формиране на правилно произношение и интонация	Carrots, cakes, apples, chips, sausages,	Междупредметна връзка с ЧО	
23	23/5			I don't like chips	Развитие на умения за слушане, хорово повтаряне и говорене по темата	Dinner, tonight I don't like...	Междупредметна връзка с БЕЛ	Проект Food
24	24/6			Cakes and ice cream	Развитие на умения за слушане и говорене Формиране на правилно произношение и интонация	Carrot soup, hungry, full, Eggs, milk, orange juice, hens, trees	Междупредметна връзка с БЕЛ, ЧП, ИИ	
25	25/7			All aboard	Формиране на правилно произношение и интонация	Boat, bus, car, train, bike, scooter	Междупредметна връзка с ЧП и ИИ	
26	26/8			I'm driving!	Формиране на правилно произношение и интонация Развитие на умения за слушане, хорово повтаряне	Off we go! I'm driving / flying/ riding/ sailing	Междупредметна връзка с ФВС	Проект Transport
27	27/9			We're having fun	Формиране на правилно произношение и интонация Развитие на умения за слушане, хорово повтаряне	Join in, everyone, to the stars, push All aboard This, Super, at the fair	Междупредметна връзка с БЕЛ и музика	
28	28/10			Shapes	Формиране на правилно произношение и интонация	Triangle, square, circle, rectangle	Междупредметна вр. с математика	
29	29/11			Party clothes, food and drink	Формиране на правилно произношение и интонация	Hat, belt, shirt, boots,badge, shoes, Sweets, salad, crisps, biscuits	Междупредметна връзка с БЕЛ, ДБТ и ИИ	
30	30/12			It's party time today!	Формиране на правилно произношение и	Wonderful, Clap your hands! Turn	Междупредметна връзка с БЕЛ, ДБТ,	Проект „Party"

НАЧАЛНО УЧИЛИЩЕ "ВАСИЛ ДРУМЕВ"
4400 гр.Пазарджик, ул. "Завоя на Черна" № 15,тел. 034 445101
E-mail: nu_vasildrumev@abv.bg

Утвърждавам:.....
Директор/Илиана Чалъкова/

УЧЕБНА ПРОГРАМА
ЗА
ИЗБИРАЕМИ УЧЕБНИ ЧАСОВЕ ПО ИЗОБРАЗИТЕЛНО ИЗКУСТВО

втори клас

За учебна 2019/2020 г.

хорариум: 1 час седмично/ 32 часа годишно

Изготвили:
Стоилка Минева.....
Спаска Георгиева.....

1. ЦЕЛИ НА ОБУЧЕНИЕТО

- Да се надградят знанията и уменията на второкласници придобити в часовете по изобразително изкуство.

- Да се формира ценностно отношение към света и заобикалящата действителност, като учениците изявяват своите индивидуални способности и качества на личността.

- Да се даде възможност за самоизразяване на учениците чрез средствата на изобразителното изкуство.

2.ОЧАКВАНИ РЕЗУЛТАТИ ОТ ОБУЧЕНИЕТО В КРАЯ НА КЛАСА

Области на компетентност	Знания, умения, отношения
Обект и среда	• Формира и посочва основни връзки между природни обекти и среда в реални и фантазни ситуации. • Описва и визуализира детайли на основни елементи от сре-дата, както и впечатления, представи за разнообразие на форми и пространство. • Различава и описва експресивни възможности на реални и фантазни обекти и пространство.
Обект и образ	• Съпоставя най-общо възможности на различни сетивни усещания - зрителни, звукови, дактилни , за създаване на фигуративни и нефигуративни изображения. • Познава и прилага отделно или в комбинация видове работа по натура, представа и въображение. • Използва по усет разнообразни изразни средства за рисуване, апликиране, моделиране и конструиране при изобразяване на реални и фантазни обекти и ситуации. • Разбира и използва някои манипулации като комбиниране, заместване при създаване на фантазни образи и пространство. • Интерпретира чрез изобразителна дейност свои впечатления и асоциации от действителността и произведения на различ-ни видове изкуство - изобразително, словесно, кино.
Зрител и творба	• Формира обща представа за ролята на произведенията на изобразителното изкуство за естетизиране на околната среда. • Ориентира се и назовава отделни видове и жанрове изобра-зителни изкуства. • Определя и сравнява материали и техники на изпълнение. • Познава имена и творби на известни творци от изобразител-ното изкуство.

	• Познава особености на графични, живописни и пластични изразни средства. • Познава, разграничава и съпоставя основни пластични еле-менти на изображението - форма, цвят, конструкция, обем.
Визуална комуникация	• Познава основни видове визуални знаци и символи. • Различава основни елементи на визуални знаци. • Осъществява комуникативни ситуации чрез предаване и приемане на съобщения.
Материали и техники	• Получава и използва светли, тъмни и контрастни цветове. • Развива сръчност и умения за използване на инструменти и пособия. • Избира и използва определени изобразителни материали и техники за изразяване на емоционални състояния.

3.УЧЕБНО СЪДЪРЖАНИЕ ПО ГЛОБАЛНИ ТЕМИ

№	ГЛОБАЛНА ТЕМА	БРОЙ ЧАСОВЕ
1.	Красотата на природата	3
2.	Реален и фантазен свят	6
3.	Образи и форми	6
4.	Образи и цветове	6
5.	Професията на художника	1
6.	Видове и жанрове в изкуството	2
7.	Човешки дейности и знаци	3
8.	Изобразителни техники	5
	ОБЩО	32

4.СПЕЦИФИЧНИ МЕТОДИ И ФОРМИ ЗА ОЦЕНЯВАНЕ НА ПОСТИЖЕНИЯТА НА УЧЕНИЦИТЕ

Оценяването по изобразително изкуство има дидактически и естетически показатели.

Дидактическите показатели се отнасят до изпълнение на поставените учебни задачи в количествено и формално дидактическо отношение.

Естетическите показатели отразяват качествените характеристики на резултатите от детската изобразителната дейност както в учебен, така и неучебен аспект. Например: Една рисунка на ученик от втори клас може да не отговаря стриктно на изискванията в учебната задача; но да е изпълнена с присъщата детска експресивност и оригиналност. В такъв случай „коефициентът за качество" трябва да се отрази в положителен смисъл на оценката.

Оценката е комплексна, словесна, но преобладават естетическите показатели.

Оценяването при всички случай е поощрително, в полза на ученика. То отразява желанието и интереса на ученика към участие избираемите учебни часове за разширена подготовка по изобразително изкуство и стремежа му да развива собствените му възможности, творческо дисление и въображение.

Начално училище „Васил Друмев“ – град Пазарджик

ГОДИШНО ТЕМАТИЧНО РАЗПРЕДЕЛЕНИЕ ПО ИЗОБРАЗИТЕЛНО ИЗКУСТВО ЗА 2. КЛАС
ЗА ИЗБИРАЕМИТЕ УЧЕБНИ ЧАСОВЕ

Годишен хорариум: 32 ч.
Седмичен хорариум: 1 ч.

№ по ред	Учебна седмица по ред	Тема на урочната единица	Обобщена тема	Компетентности като очаквани резултати от обучението съгласно учебната програма	Понятия	Контекст и дейности за всяка урочна единица	Междупредметна връзка	Забележка
(1)	(2)	(3)	(4)	(5)	(6)	(7)	(8)	(9)
1.	I	Творбите на художника	Професията на художника	Познава изобразителни техники; Познава професията на художника	Художник; Палитра; статив	Самостоятелно решава за цвета на рисувателната повърхност; преценява съчетанието между цветовете	ОС; ТП	Стр. 6-7

2.	II	В подводния свят	Красотата на природата; Видове и жанрове в изкуството	Използва геометрични фигури при създаване на образи; изобразява съотношения	Живопис; акв. Техники; водни обитатели	Свързва рисунката с художествено описание на природна картина;самостоятелня преценка за вида на морските обитатели	ОС; Мат;	Стр. 8-9
3.	III	В планината	Красотата на природата; Видове и жанрове в изкуството	Посочва основни връзки между природни обекти; Разграничава светли и тъмни цветове;Познава професията на художника; Разбира връзката между материали и техники	Светли и тъмни цветове; Художник-живописец	Участва в комуникативни ситуации за обогатяване на художествената изразност с понятия от изобразителното изкуство; Разширява познанията си за художествени творби и творчески дейности	ОС; Мат	Стр. 10-11
4.	IV	В света на животните	Професията на художника; Изобразителни техники	Придобива представа за важни визуални особености на животни; Познава професията на скулптор; Познава техники на моделиране	Скулптур; Обемно моделиране;Раздвижени фигури	Групира и съпоставя обекти по определен визуален признак	ОС;Мат;ТП	Стр. 12-13
5.	V	Думи - образи	Образи и форми; Човешки дейности и знаци	Дискутира въздействието на творби с тъмни и светли цветове	Знаци; образи	Рисува забавни образи на букви от различни азбуки; Рисува образи по значение на думи; Използва информация от цифрови средства	БЕЛ;Мат; АЕ	Стр. 16-17
6.	VI	Пъстър зоопарк	Реален и фантазиен свят	Посочва основни връзки между природни обекти и среда в реални и фантазни ситуации; Придобива представа за визуални особености на животни	Декоративен образ; форма; линия; украса	Развива представите си за визуални характеристики на геометрични форми и линии; интерактивна употреба на ИКТ средства с помощта на учителя за възприемане на художествени произведения	Мат; ОС	Стр. 20-21

7.	VII	Пъстър зоопарк	Реален и фантазиен свят	Посочва основни връзки между природни обекти и среда в реални и фантазни ситуации; Придобива представа за визуални особености на животни	Декоративен образ; форма; линия; украса	Развива представите си за визуални характеристики на геометрични форми и линии; интерактивна употреба на ИКТ средства с помощта на учителя за възприемане на художествени произведения	Мат; ОС;	Стр. 20-21
8.	VIII	Музикална картина	Професията на художника; Изобразителни техники	Коментира творби от различни жанрове изкуства	Узикант; художник; музикално произедеуние	Групира и съпоставя обекти по определен визуален признак; използва информация от цифрови средства; споделя емоционални преживявания чрез творчество като възможност за артистично себеизразяване; създава образи по асоциации	Музика; Мат	Стр. 22-23
9.	IX	Ледено царство	Красотата на природата; Изобразителни техники	Открива визуални особености на природни обекти;Разграничава светли и тъмни цветове в различни изибражения	Смесени техники; живописни техники; неизобразителни материали	Дискутира възможности за използване на материали и ресурси в учебния процес	ОС; ТП	Стр. 24-25
10.	X	Снежна завеса	Образи и форми; Изобразителни техники	Разграничава вид произведение на изобр. Изкуство;Познава изобразителни техники и материализа моделиране, гравиране и конструиране	Скулптура; плоско моделиране;вдлъбване, гравиране	Разширява речника си с нови понятия ;изразява междуличностни и междукултурни умения за общуване в групови творчески процеси	Мат; ТП	Стр. 26-27

11.	XI	Снежна завеса	Образи и форми; Изобразителни техники	Разграничава вид произведение на изобр. Изкуство;Познава изобразителни техники и материализа моделиране, гравиране и конструиране	Скулптура; плоско моделиране;вдлъбване, гравиране	Разширява речника си с нови понятия ;изразява междуличностни и междукултурни умения за общуване в групови творчески процеси	Мат; ТП	Стр. 26-27
12.	XII	В света на сънищата	Реален и фантазиен свят; Образи и цветове; Видове жанрове в изкуството	Изобразява фантазни образи по впечатления и въображение като използва светли и тъмни цветове	Графика; фантазен образ; линия, щрих	Разширява речника си с нови понятия; използва изобразителни изразни средства – точка, линия, щрих	Мат; БЕЛ	Стр. 28-29
13.	XIII	Коледна картичка	Изобразителни техники	Познава изобразителни техники за рисуване, апликиране, конструиране	Поздравителна картичка; празник	Участва в комуникативни ситуации за обогатяване на художествената изразност с понятия от изобразителното изкуство;Използва технически средстваза възприемане на худ. произведения	Мат; ТП	Стр. 30-31
14.	XIV	Коледна картичка	Изобразителни техники	Познава изобразителни техники за рисуване, апликиране, конструиране	Поздравителна картичка; празник	Участва в комуникативни ситуации за обогатяване на художествената изразност с понятия от изобразителното изкуство;Използва технически средстваза възприемане на худ. произведения	Мат; ТП	Стр. 30-31

15.	XV	В света на спорта	Образи и форми; Човешки дейности и знаци	Придобива представа за най-важните визуални особености на човешкото тяло; изразява свои впечатления при възприемане на творба на изкуството;обяснява основне понятия за визуални знаци	Знак; силует; поза, движение	Използва геометрични фигури при създаване на образи и знаци; ориентира се посредством визуални знаци	Мат; ФВС	Стр. 32-33
16.	XVI	Групов проект „Аз творя” I част	Образи и форми; Професията на художника; Изобр. техники	Пресъздава особености на различни фигурални образи; познава техники на рисуване, моделиране апликиране, гравиране	Ателие, куклен театър; театрални костюми	Планира самостоятелна работа като част отгрупова; изразява междуличностни и междукултурни взаимоотношения; развива инициативност; развива естетически чувства ;дискутира проблеми и отношения с останалите от групата	ОС; БЕЛ; ТП	Стр.34-35
17.	XVII	Групов проект „Детски театър” II част	Образи и форми; Професията на художника; Изобр. техники	Пресъздава особености на различни фигурални образи; познава техники на рисуване, моделиране апликиране, гравиране	Ателие, куклен театър; театрални костюми	Планира самостоятелна работа като част отгрупова; изразява междуличностни и междукултурни взаимоотношения; развива инициативност; развива естетически чувства ;дискутира проблеми и отношения с останалите от групата	ОС; БЕЛ; ТП	Стр.36-37
18.	XVIII	Портрет	Реален и фантазиен свят; Образи и форми; Видове жанрове в изкуството	Пресъздава особености на различни фигурални образи; коментира ктворби от различни жанрове изкуство	Портрет, поза, човешки образ	Използва геом. фигури за създаване на образ; групира и съпоставя обекти;	ОС; Мат	Стр. 40-41

19.	XIX	Портрет	Реален и фантазиен свят; Образи и форми; Видове жанрове в изкуството	Пресъздава особености на различни фигурални образи; коментира ктворби от различни жанрове изкуство	Портрет, поза, човешки образ	Използва геом. фигури за създаване на образ; групира и съпоставя обекти; Пресъздава особености на различни фигурални образи; коментира ктворби от различни жанрове изкуство	ОС; Мат	Стр. 40-41
20.	XX	Щрихи от моята родина	Красотата на природата; Образи и цветове; Видове и жанрове в изкуството	Посочва основни връзки между различни обекти и среда в реални ситуации; разграничава светли и тъмни цветове; дискутира въздействието на творбата	Пейзаж, изображение, природа, апликация	Свързва рисунка с художествено описание; създава описание на произведение на изобр. Изкуство; използва изобразителни изразни средства	ОС; ТП	Стр. 42-43
21.	XXI	Натюрморт цветя	Образи и цветове; Видове жанрове в изкуството; Изобразителни техники	Коментира творби от различни жанрове изкуства; разбира връзката между материал и техника;	Натюрморт; форма; цвят	Разширява познанията си за художествени творби и творчески дейности; използва материали и ресурси в учебния процес	ОС;Мат;ТП	Стр. 44-45
22.	XXII	Натюрморт плодове	Образи и цветове; Видове жанрове в изкуството; Изобразителни техники	Коментира творби от различни жанрове изкуства; разбира връзката между материал и техника;	Натюрморт; форма; цвят	Разширява познанията си за художествени творби и творчески дейности; използва материали и ресурси в учебния процес	ОС;Мат;ТП	Стр. 44-45

23.	XXIII	Моята илюстрация	Професията на художника	Илюстрира познати литературни произведения; коментира професията на художника в обществото	Илюстратор, илюстрация, литературно произведение	Избира от художествен текст формата и начина на украсяване на произведението	БЕЛ; ОС	Стр. 46-47
24.	XXIV	Годишни времена	Красотата на природата; Изобразителни техники	Познава изобразителни техники за рисуване, апликиране, моделиране и конструиране	Художествена конструкция, сезони	Свързва рисунката с художественото описание на природна картина; групира и съпоставя обекти по определен признак; изразява междуличностни и междукултурни отношения	ОС;ТП; Мат	Стр. 48-49
25.	XXV	Годишни времена	Красотата на природата; Изобразителни техники	Познава изобразителни техники за рисуване, апликиране, моделиране и конструиране	Художествена конструкция, сезони	Свързва рисунката с художественото описание на природна картина; групира и съпоставя обекти по определен признак; изразява междуличностни и междукултурни отношения	ОС;ТП; Мат	Стр. 48-49
26.	XXVI	Водата – извор на живот	Красотата на природата; Образи и цветове	Открива визуални особености на природни обекти; изразява емоционално- естетическо отношение към природни обекти	Изобразяване, природа, вода	Практически използва материали и пособия, представя резултати от творчески дейности в обществена среда; участва в изложба; изобразява примери за лична отговорност и здравословен начин на живот	ОС	Стр. 50-51
27.	XXVII	Цветен венец	Образи и форми	Създава описание за произведение на изобразителното изкуство; използва геометрични фигури за създаване на образи и знаци, разширява познанията си за художествена творба и художествена дейност	Народни празници; Цветница, релефна апликация	Самостоятелно подбира цветни листи за основа на апликация, за елементи на венеца, комбинира начини за прегъване и съчетаване на апликиране	ТП; ОС	Стр. 52-53

28.	XXVIII	Великден	Красотата на природата	Създава описание за произведение на изобразителното изкуство; използва геометрични фигури за създаване на образи и знаци, разширява познанията си за художествена творба и художествена дейност	Смесени техники, Великден, апликация	Участва в комуникативни ситуации за обогатяване на художествената изразност, групира и съпоставя обекти, дискутира възможности за използване на материали и ресурси	ОС; ТП	Стр. 54-55
29.	XXIX	Издраскани рисунки	Образи ицветове; Изобразителни техники	Дискутира въздействието на творбата с тъмни и светли цветове; разграничава произведения на изобр. Изкуство; познава изобразителни техники	Художник график, графика, издраскване, линия, щрих, петно	Използва изобразителни изрезни средства; обогатява художествената изразност	ОС; ТП	Стр.56-57
30.	XXX	Издраскани рисунки	Образи и цветове; Изобразителни техники	Дискутира въздействието на творбата с тъмни и светли цветове; разграничава произведения на изобр. Изкуство; познава изобразителни техники	Художник график, графика, издраскване, линия, щрих, петно	Използва изобразителни изрезни средства; обогатява художествената изразност	ОС; ТП	Стр.56-57
31.	XXXI	Разходка из света	Красотата на природата; Образи и форми	Разкрива многообразие на визуални особености на природни обекти; пресъздава особености на различни фигурални образи	Националност, среда, външни белези	Групира и съпоставя обекти; търси информация по определена тема, представя продукта, самостоятелно изпълнен	ОС	Стр. 64-65

32.	XXXII	Изходяща диагностика Какво научих във втори клас?						

Изготвили:

Стоилка Минева.....

Спаска Георгиева.....

НАЧАЛНО УЧИЛИЩЕ "ВАСИЛ ДРУМЕВ"
4400 гр.Пазарджик, ул. "Завоя на Черна" № 15,тел. 034 445101
E-mail: nu_vasildrumev@abv.bg

Утвърждавам:.....
Директор:Илиана Чалъкова/

УЧЕБНА ПРОГРАМА
ЗА
ИЗБИРАЕМИ УЧЕБНИ ЧАСОВЕ ПО МАТЕМАТИКА

втори клас

За учебна 2019/2020 г.

хорариум: 1 час седмично/ 32 часа годишно

Изготвили:
Стоилка Минева.....
Спаска Георгиева.....

ПРОГРАМА
ЗА ИЗБИРАЕМИТЕ УЧЕБНИ ЧАСОВЕ ПО МАТЕМАТИКА ВЪВ 2. КЛАС

I. ЦЕЛ

Целите на обучението в избираемите учебни часове по математика във 2. клас са:

1. Разширяване и задълбочаване на формирането на съвременни ключови компетентности.
2. Разширяване на уменията за учене, за боравене с информация, за общуване и за развитие на интелектуалните качества на второкласниците.
3. Разширяване и задълбочаване на използването на математическа терминология и на уменията за общуване с използване на математически език при решаване на практически ситуации.

Чрез учебната програма избираемите учебни часове по математика за 2. клас се реализират **образователни задачи**, насочени към:

- овладяване на количествената характеристика на числата от 21 до 100 и на принципа за изграждане на редицата на естествените числа;
- овладяване на алгоритми за извършване на аритметичните действия събиране и изваждане;
- овладяване на табличното умножение и деление;
- овладяване на умения за намиране на неизвестен компонент при действия събиране и умножение;
- задълбочаване на знанията за геометричните фигури *триъгълник, квадрат, правоъгълник* и развиване на уменията за чертане на геометрични фигури в квадратна мрежа;
- разширяване на знанията за мерните единици за дължина (*дециметър* и *метър*) и за време (*минута, денонощие, седмица, месец, година*);
- изграждане на система за решаване на текстови задачи;
- изграждане на умения за извличане на информация, представена в табличен и схематичен вид;
- развитие на математическо мислене и умение за решаване на проблеми.

I. Цели на обучението

Да се съдейства за:

- изграждане на устойчив интерес към математиката, формиране на положителна мотивация за нейното изучаване;
- развитие на общите познавателни способности на второкласниците и на математическите им способности;
- затвърдяване и разширяване на знанията, усъвършенстване уменията, придобити чрез задължителната математическа подготовка във 2. клас;
- усъвършенстване на уменията за откриване на връзки и закономерности; за правилно подреждане на мислите; за извършване на верностна оценка на елементарни съждения; за самостоятелен учебен труд, за работа в екип.

II. Учебно съдържание (по глобални теми)

№	Тема	Брой часове
1	Числа	2
2	Събиране и изваждане на числата до 100 без и със преминаване	7
3	Умножение и деление	12
4	Геометрични фигури и тела	2
5	Измерване	2
6	Моделиране	2
7	Занимателни задачи, проекти и състезания	5
	Общ брой часове за годината:	32

II. УЧЕБНО СЪДЪРЖАНИЕ

Глобални теми	Компетентности като очаквани резултати от обучението в избираемите учебни часове	Основни понятия
Числата 21, 22, 23, ..., 99, 100	• Познава числата от 21 до 100 и принципа за образуване на редицата на естествените числа до 100. • Разпознава реда на единиците и реда на десетиците в двуцифрено число. • Представя двуцифрено число като сбор от десетици и единици по различен начин. • Брои числата до 100 в прав, в обратен ред и поредно с числителни редни имена. • Сравнява числата до 100. • Познава мерната единица за дължина *дециметър* и означението ѝ (дм). • Измерва дължина на отсечка в дециметри (дм). • Познава мерната единица за дължина *метър* и нейното означение (м). • Обяснява връзката между мерните единици сантиметър, дециметър и метър. • Решава задачи с мерните единици *дециметър* и *метър*.	• стотица • дециметър • метър
Събиране и изваждане на числата до 100 без преминаване	• Извършва аритметичните действия събиране и изваждане с числата до 100 без преминаване. • Използва скобите () за записване на числови изрази. • Пресмята числови изрази със скоби, като спазва реда на действията. • Познава разместителното и съдружителното свойство на събирането. • Използва свойствата на събирането при пресмятане на сбор от три и повече числа. • Сравнява стойности на числови изрази. • Намира неизвестно събираемо, като използва зависимостите между компонентите и резултатите при събирането и изваждането.	• скоби • числов израз • ред на действие • разместително свойство на събирането • съдружително свойство на събирането • неизвестно

Глобални теми	Компетентности като очаквани резултати от обучението в избираемите учебни часове	Основни понятия
	• Извършва действията събиране и изваждане с мерни единици (дециметър, метър). • Намира обиколка на триъгълник, правоъгълник и квадрат. • Записва съкратено текстова задача. • Решава съставни текстови задачи с две пресмятания. • Съставя текстови задачи с две пресмятания по илюстрация и по числов израз.	събираемо • геометрична фигура • обиколка
Събиране и изваждане на числата до 100 с преминаване	• Извършва действията събиране и изваждане с числата до 100 с преминаване. • Използва свойствата на събирането при пресмятане стойността на числов израз. • Разпознава видовете триъгълници според страните. • Назовава елементите на триъгълника, включително и бедро и основа на равнобедрен триъгълник. • Определя дължини на страни на геометрични фигури, начертани в квадратна мрежа при зададена единица мярка на квадратната мрежа. • Намира дължина на страна на триъгълник по дадени обиколка и дължините на другите две страни. • Чертае в квадратна мрежа геометричните фигури правоъгълник и квадрат по зададени размери и триъгълник по дадени върхове. • Съставя текстови задачи с две пресмятания по съкратен запис.	• равностранен триъгълник • равнобедрен триъгълник • разностранен триъгълник • бедро и основа на равнобедрен триъгълник
Таблично умножение и деление	• Илюстрира с примери смисъла на аритметичните действия умножение и деление. • Използва наименованията на компонентите и резултата при решаване на задачи от умножение и деление. • Познава разместителното и съдружителното свойство на умножението. • Използва свойствата на умножението при намиране на стойността на числов израз. • Познава таблиците за умножение и за деление. • Извършва действията умножение с 0 и деление на 0 с число.	• четно и нечетно число • умножение • деление • произведение • множител • частно • делимо • делител

Глобални теми	Компетентности като очаквани резултати от обучението в избираемите учебни часове	Основни понятия
	• Разграничава четно от нечетно число (според делимостта им на две). • Прави проверка на делението с умножение. • Спазва реда на действията при пресмятане на стойността на числов израз. • Намира неизвестен множител, като използва зависимостите между компонентите и резултатите при умножението. • Познава мерните единици за време: минута, денонощие, седмица, месец, година и означенията на минута и година (мин., г.). • Преобразува мерните единици за време от една в друга: час и минута; денонощие и час; седмица и ден; месец и ден; година и месец. • Определя времето по часовник в часове и минути. • Извършва четирите аритметични действия с изучените еднородни мерни единици, с изключение на тези за време. • Намира обиколка на триъгълник, квадрат и правоъгълник по различен начин. • Намира страна на геометрична фигура по дадена обиколка и друга страна. • Разбира отношения „пъти повече" и „пъти по-малко". • Решава текстови задачи от умножение и деление с две пресмятания. • Съставя текстови задачи от умножение и деление с до две пресмятания.	• разместително свойство на умножението • съдружително свойство на умножението • неизвестен множител • минута • денонощие • седмица • месец • година

I

- затвърдяване и разширяване на знанията, усъвършенстване уменията, придобити чрез задължителната математическа подготовка във 2. клас;
- усъвършенстване на уменията за откриване на връзки и закономерности; за правилно подреждане на мислите; за извършване на верностна оценка на елементарни съждения; за самостоятелен учебен труд, за работа в екип.

III. Учебно съдържание (по теми за един учебен час)

3.1. Разпределение

Месец	Седмица	Тема	Очаквани резултати	Средства
IX	1.	Числата до 20. Числата 20, 30, 40, ..., 90, 100. Събиране и изваждане с тях	Използва изградени в 1. клас математически знания, умения, отношения за: числата до 20, действията събиране и изваждане с тях; числата 20, 30, ..., 90, 100; действията събиране и изваждане с тях.	Учебно помагало по МАТЕМАТИКА за 2. клас за разширена и допълнителна повготовка в избираеми учебни часове часове (РДП в ИУЧ) на изд. „Булвест 2000“ с. 4, 5
IX	2.	Текстови задачи. Геометрични фигури. Измерване	Разпознава изучените геометрични фигури в 1. клас. Измерва дължини на отсечки, страни на фигури. Разпознава точни часове по часовник. Съставя и решава текстови задачи.	Учебно помагало по МАТЕМАТИКА за 2. клас за РДП в ИУЧ с. 6, 7
X	3.	Числата от 20 до 100 като сбор от десетици и единици	Познава числата двадесет и едно, двадесет и две, ..., деветдесет и девет, сто и техните означения с цифри; представя ги като сбор от десетици и единици; брои. Разпознава геометричните фигури, изучени в 1. клас, открива закономерности.	Учебно помагало по МАТЕМАТИКА за 2. клас за РДП в ИУЧ с. 8, 9
X	4.	Сравняване на числата до 100. Метър. Дециметър	Познава количествената характеристика на числата до 100 и техните означения с цифри; сравнява ги; брои в прав, в обратен ред. Познава мерните единици за дължина метър, дециметър, сантиметър. Обяснява връзката между тях.	Учебно помагало по МАТЕМАТИКА за 2. клас за РДП в ИУЧ с. 10, 11

Месец	Седмица	Тема	Очаквани резултати	Средства
			Сравнява дължини на предмети.	
X	5.	Разместително свойство на събирането. Загадка	Познава разместителното свойство на събирането. Използва това свойство за рационално пресмятане. Сравнява стойности на числови изрази.	Учебно помагало по МАТЕМАТИКА за 2. клас за РДП в ИУЧ с. 12, 13
X	6.	Чертане върху квадратна мрежа. Обиколка на фигури	Разпознава изучените геометрични фигури. Чертае в квадратна мрежа правоъгълник, квадрат, триъгълник. Намира обиколка на тези фигури.	Учебно помагало по МАТЕМАТИКА за 2. клас за РДП в ИУЧ с. 14, 15
XI	7.	Съдружително свойство на събирането. Бързо и лесно пресмятане	Познава разместителното и съдружителното свойство на събирането и ги използва при пресмятане на три и повече числа. Решава текстови задачи по илюстрация и даден модел на числов израз. Намира обиколка на правоъгълник.	Учебно помагало по МАТЕМАТИКА за 2. клас за РДП в ИУЧ с. 16, 17
XI	8.	Неизвестни събираемо. Ребуси	Намира неизвестно събираемо, като използва зависимостите между компонентите и резултатите при събирането и изваждането. Открива закономерности.	Учебно помагало по МАТЕМАТИКА за 2. клас за РДП в ИУЧ с. 18, 19
XI	9.	Събиране и изваждане на числата до 100 без преминаване на десетицата	Извършва действията събиране и изваждане на числата до 100 без преминаване на десетицата. Открива прилики и разлики. Решава текстови задачи с две пресмятания.	Учебно помагало по МАТЕМАТИКА за 2. клас за РДП в ИУЧ с. 20, 21
XI	10.	Текстови задачи	Решава текстови задачи с две пресмятания. Представя конкретна ситуация, зададена чрез таблица, съкратен запис, схема чрез числов израз с действията събиране, изваждане. Намира обиколка на геометрични фигури.	Учебно помагало по МАТЕМАТИКА за 2. клас за РДП в ИУЧ с. 22, 23

Месец	Седмица	Тема	Очаквани резултати	Средства
XII	11.	Събиране и изваждане с преминаване на десетицата. Редици от числа	Извършва действия събиране и изваждане на числата до 100 с преминаване. Използва свойствата на събирането при пресмятане на стойността на числов израз. Чертае в квадратна мрежа.	Учебно помагало по МАТЕМАТИКА за 2. клас за РДП в ИУЧ с. 24, 25
XII	12.	Откриватели	Открива закономерности. Решава задачи с действията събиране и изваждане. Намира обиколка на правоъгълник, квадрат, триъгълник.	Учебно помагало по МАТЕМАТИКА за 2. клас за РДП в ИУЧ с. 26, 27
XII	13.	Магически квад-рати	Извършва действия събиране и изваждане на числата до 100 с преминаване. Използва свойствата на събирането при пресмятане стойността на числов израз. Разбира закономерностите при съставянето на магически квадрат. Съставя и решава текстови задачи.	Учебно помагало по МАТЕМАТИКА за 2. клас за РДП в ИУЧ с. 28, 29
I	14.	Математическо състезание: отбор „Вихър“ и отбор „Комета“	Познава числата от 21 до 100 и принципа за образуване на редицата на естествените числа. Събира и изважда числата до 100. Намира обиколка на фигура. Познава мерни единици за дължина и време и решава задачи с тях.	Учебно помагало по МАТЕМАТИКА за 2. клас за РДП в ИУЧ с. 30, 31
I	15.	Редици, колони	Представя количества от обекти, подредени в редици и колони, чрез сборове от равни събираеми по различен начин и ги пресмята. Подрежда обекти в редици и колони.	Учебно помагало по МАТЕМАТИКА за 2. клас за РДП в ИУЧ с. 32, 33
I	16.	Произведение,	Илюстрира с примери смисъла на действие умножение.	Учебно помагало по МАТЕМАТИКА за 2.

Месец	Седмица	Тема	Очаквани резултати	Средства
		множители. Умножение	Използва наименованията на компонентите и резултата при действие умножение. Познава разместителното свойство на умножението. Разбира словосъчетанието „пъти по“.	клас за РДП в ИУЧ с. 34, 35
I	17.	Умножение с числата 2 и 5. Задачи шеги	Познава таблицата за умножение с числата 2, 5. Решава обикновени текстови задачи, свързани със смисъла на действие умножение. Намира обиколка на фигура.	Учебно помагало по МАТЕМАТИКА за 2. клас за РДП в ИУЧ с. 36, 37
II	18.	Часовник. Игри с часовник	Познава мерни единица за време – час, минута, денонощие. Преобразува мерните единици за време от една в друга; открива необходимата информация от илюстративни материали за определяне на времето. Решава текстови задачи с мерна единица за време.	Учебно помагало по МАТЕМАТИКА за 2. клас за РДП в ИУЧ с. 38, 39
II	19.	Обиколка на правоъгълник, равнобедрен триъгълник	Намира обиколка на триъгълник; квадрат и правоъгълник по различен начин. Намира страна на геометрична фигура по дадена обиколка и друга страна. Решава текстови задачи.	Учебно помагало по МАТЕМАТИКА за 2. клас за РДП в ИУЧ с. 40, 41
II	20.	Деление с числата 2, 5 и 10. Любопитни факти	Познава таблиците за умножение и деление с числата 2, 5, 10. Решава и съставя по илюстрация, числов израз, таблица, текстови задачи. Открива факти и закономерности.	Учебно помагало по МАТЕМАТИКА за 2. клас за РДП в ИУЧ с. 42, 43
III	21.	Игри „Открий намисленото число“	Познава връзката между събиране и изваждане (между умножение и деление) и я използва при намиране на неизвестно събираеми (множител). Решава и съставя по илюстрация числов израз, текстови задачи.	Учебно помагало по МАТЕМАТИКА за 2. клас за РДП в ИУЧ с. 44, 45

Месец	Седмица	Тема	Очаквани резултати	Средства
III	22.	Умножение и деление с числото 3	Познава таблиците за умножение и деление с числото 3. Пресмята и сравнява числови изрази. Съставя и решава текстови задачи по съкратен запис. Познава изучените геометрични фигури. Открива прилики и разлики.	Учебно помагало по МАТЕМАТИКА за 2. клас за РДП в ИУЧ с. 46, 47
III	23.	Умножение и деление с числото 4. Обиколка на квадрат и правоъгълник	Познава таблиците за умножение и деление с числото 4. Намира обиколка на геометрична фигура. Решава и съставя текстови задачи.	Учебно помагало по МАТЕМАТИКА за 2. клас за РДП в ИУЧ с. 48, 49
III	24.	Умножение и деление с числото 6. В салона по физкултура	Познава таблиците за умножение и деление с числото 6. Решава и съставя текстови задачи. Открива закономерности.	Учебно помагало по МАТЕМАТИКА за 2. клас за РДП в ИУЧ с. 50, 51
III	25.	Седмица, месец, година. Умножение и деление с числото 7	Познава мерните единици за време: денонощие, седмица, месец, година. Прилага знания и умения за умножение и деление със 7 при решаване текстови задачи. Съставя текстова задача по картина и я решава.	Учебно помагало по МАТЕМАТИКА за 2. клас за РДП в ИУЧ с. 52, 53
IV	26.	Игра със стрелички. Умножение и деление с числото 8	Познава таблиците за умножение и деление с числото 8. Решава текстови задачи. Спазва реда на действие при пресмятане на стойността на числов израз.	Учебно помагало по МАТЕМАТИКА за 2. клас за РДП в ИУЧ с. 54, 55
IV	27.	Умножавай бързо. Умножение и деление с числото 9	Познава таблиците за умножение и деление с числото 9 и специфичния начин за откриване на произведението чрез закономерността при десетиците и при единиците в произведенията от тази таблица. Спазва реда на действие при прес-мятане на стойността на	Учебно помагало по МАТЕМАТИКА за 2. клас за РДП в ИУЧ с. 56, 57

Месец	Седмица	Тема	Очаквани резултати	Средства
			числов израз. Намира обиколка на фигура. Решава текстови задачи.	
IV	28.	Лабиринти	Познава таблиците за умножение и деление. Извършва действията умножение с 0 и деление на 0 с число. Прави проверка на делението с умножението. Спазва реда на действията при прес-мятане на стойността на числов израз.	Учебно помагало по МАТЕМАТИКА за 2. клас за РДП в ИУЧ с. 58, 59
V	29.	Сравняване	Познава числата от 21 до 100. Знае мерни единици за дължина, маса и решава задачи с тях. Сравнява числата с различни релации. Моделира чрез ленти с конкретна дължина триъгълник и придобива представа за отношението между страните му.	Учебно помагало по МАТЕМАТИКА за 2. клас за РДП в ИУЧ с. 60, 61
V	30.	Текстови задачи	Решава съставни текстови задачи с две пресмятания. Съставя текстови задачи по илюстрация, таблично зададена информация, съкратен запис, числов израз. Намира обиколка на геометрична фигура.	Учебно помагало по МАТЕМАТИКА за 2. клас за РДП в ИУЧ с. 62, 63
V	31.	Игри с фигури. Видове триъгълници според страните	Познава различните геометрични фигури – триъгълник, видове триъгълници според страните, квадрат, правоъгълник; разпознава ги в сложни конфигурации. Моделира различни други фигури с помощта на основните.	Учебно помагало по МАТЕМАТИКА за 2. клас за РДП в ИУЧ с. 64, 65
V	32.	Математическо състезание: отбор „Вихър“ и отбор „Комета“	Познава едноцифрените и двуцифрените числа. Събира и изважда числата до 100, извършва таблично умножение и деление, пресмята, сравнява числови изрази, намира неизвестен компонент, Решава текстови задачи с две пресмятания. Намира обиколка на фигура.	Учебно помагало по МАТЕМАТИКА за 2. клас за РДП в ИУЧ с. 66, 67

3.2. Основни понятия

- числата до 100, цифра, число, едноцифрено, двуцифрено, стотица;
- „по-голямо...“, „по-малко...“, „... пъти по-голямо...“, „... пъти по-малко...“;
- събираемо, сбор;
- умаляемо, умалител, разлика;
- умножение, произведение, множител;
- деление, делимо, делител, частно;
- четно, нечетно число;
- числов израз;
- разместително свойство;
- съдружително свойство;
- ред на действията; скоби; неизвестно събираемо; неизвестен множител;
- текстова задача;
- геометрична фигура; триъгълник, квадрат, правоъгълник, кръг; отсечка; дължина на отсечка; страна (на фигура); обиколка (на триъгълник, квадрат, правоъгълник);
- равнобедрен, равностранен, разностранен триъгълник;
- метър, дециметър, сантиметър;
- минута, час, денонощие, седмица, месец, година;
- килограм, лев, стотинка.
-

3.3. Дейности (за цялата програма)

На учениците трябва да се дава възможност да:

- откриват зависимости между числа в редица и да я продължават;
- откриват в конкретни ситуации зависимости между компонентите и резултатите при действията събиране и изваждане, умножение и деление;
- правят в конкретни ситуации прогноза за очакван резултат от прес-мятания; да откриват рационални начини за пресмятане;
- осмислят връзката между събирането и умножението и да я използват при решаване на задачи;
- представят число като сбор, разлика, произведение, частно на две числа;
- извличат математическа информация от ситуации в заобикалящия ги свят, да ги описват с помощта на числови изрази; да свързват дадени числови изрази с конкретни ситуации;
- правят верностна оценка на изказани мисли;
- работят върху квадратна мрежа: дочертаване, чертане на правоъгълник, квадрат; определяне на дължина на страна на фигура, начертана върху квадратна мрежа;

- намират страна на триъгълник, правоъгълник по дадени обиколка, страна (страни);
- намират обиколка на фигури, които са комбинации от триъгълник, правоъгълници;
- съставят и решават математическа задача по таблично или графично представена информация;
- събират, обработват необходима информация и съставят, решават математически задачи;
- решават задачи, свързани с разстояния, периоди от време, времетраене; пари; тегло (в килограми) различни обекти;
- участват в съвместна дейност за достигане до определен резултат.

IV. Методически особености при прилагане на програмата

Съществува тясна връзка между методиката на работа за разширената и допълнителната подготовка в избираемите часове и тази при задължителната.

Заниманията при разширената и допълнителната подготовка в избираемите часове по математика във 2. клас се характеризират с преобладаващи игрово-занимателни дейности, с възможност за избор и присъствие на „нестандартни“ за второкласниците задачи.

Създава се подходяща емоционална атмосфера, непринуденост при изпълнението на самостоятелните работи, възможност за по-висока степен на диференциация и за работа в екипи.

Второкласниците откриват и разрешават проблеми, предложени им в занимателен вариант, работят както с познат (от часовете за задължителна подготовка) дидактичен материал, така и с нов.

Дейностите, в които учениците се включват са предпоставка за удовлетворение от решаването на математически задачи, така те съдействат за развиване на творческите способности на всяко от децата и за усъвършенстване на практическите им умения.

При реализацията на програмата по математика за разширената и допълнителната подготовка в избираемите учебни часове във 2. клас може да се използва учебното помагало, издадено от издателство „Булвест – 2000“.

Дата: 10.09.2019г.

Изготвили:

Стоилка Минева

Спаска Георгиева

НАЧАЛНО УЧИЛИЩЕ "ВАСИЛ ДРУМЕВ"
4400 гр.Пазарджик, ул. "Завоя на Черна" № 15,тел. 034 445101
E-mail: nu_vasildrumev@abv.bg

Утвърждавам:.....
Директор/Ивиана Чалъкова/

УЧЕБНА ПРОГРАМА
ЗА
ИЗБИРАЕМИ УЧЕБНИ ЧАСОВЕ ПО БЪЛГАРСКИ ЕЗИК И ЛИТЕРАТУРА

втори клас

За учебна 2019/2020 г.

хорариум: 1 час седмично/ 32 часа годишно

Изготвили:
Стоилка Минева.....
Спаска Георгиева.....

УЧЕБНА ПРОГРАМА ПО БЪЛГАРСКИ ЕЗИК И ЛИТЕРАТУРА ЗА 2. КЛАС
(ИЗБИРАЕМИ УЧЕБНИ ЧАСОВЕ)

КРАТКО ПРЕДСТАВЯНЕ НА УЧЕБНАТА ПРОГРАМА

Учебната програма по български език и литература за избираемите учебни часове във 2. клас е изготвена в пълно съответствие с изискванията, заложени в учебната програма по български език и литература за общообразователна подготовка. Насочена е към затвърдяване и задълбочаване на знанията, уменията и отношенията, свързани с езиковите, литературните и комуникативноречевите компетентности на учениците.

Целите на обучението по български език и литература в избираемите учебни часове във 2. клас са ориентирани към:

- усъвършенстване на уменията на учениците да говорят и четат правилно и изразително, да пишат грамотно и четливо;
- разширяване в практически план на началните знания за езиковите и речевите единици: звукови промени, части на речта, видове изречения по цел на изказване;
- задълбочаване на емпирично равнище на знанията за някои правоговорни, правописни и пунктуационни норми;
- разширяване на уменията за възприемане, осмисляне и интерпретация на определени литературни жанрове (приказка, басня, народна песен, разказ, гатанка), откриване на различни фигури на речта и компоненти на литературното произведение;
- развиване на уменията за ориентиране в комуникативната ситуация и за устно и писмено създаване на текст.

Обучението по български език и литература (избираеми учебни часове) във 2. клас се осъществява в рамките на 1 час седмично, 32 часа годишно. Учебното съдържание е отразено в примерното годишно разпределение.

ОЧАКВАНИ РЕЗУЛТАТИ ОТ ОБУЧЕНИЕТО В КРАЯ НА КЛАСА

Области на компетентност	Знания, умения, отношения
Езикови компетентности	• Прави проверка на правописа на гласни в неударена сричка, на звучни съгласни пред беззвучни и в края на думата. • Използва азбучен ред. • Разпознава съобщително и въпросително изречение, оформя ги пунктуационно правилно. • Разпознава глагол, съществително име и прилагателно име като части на речта. • Определя числото на глагола. • Определя вида, рода и числото на съществителното име. • Съгласува прилагателното и съществителното по род и число.
Комуникативноречеви компетентности	• Уместно употребява езиковите средства според комуникативната ситуация. • Озаглавява собствен и чужд текст. • Прави кратко писмено описание. • Преразказва устно съдържанието на кратък художествен текст.
Литературни компетентности	• Чете правилно и с подходяща интонация литературен текст. • Чете с разбиране художествен и нехудожествен текст. • Различава басня и народна песен от други литературни и фолклорни произведения. • Отговаря на въпроси по съдържанието на произведението. • Открива повторение и изброяване в произведения.

СПЕЦИФИЧНИ МЕТОДИ И ФОРМИ ЗА ОЦЕНЯВАНЕ НА ПОСТИЖЕНИЯТА НА УЧЕНИЦИТЕ

Постиженията на учениците се оценяват устно или писмено във всеки учебен час. Оценката е качествена, формираща и е подкрепена от самооценката на ученика.

МЕТОДИЧЕСКИ НАСОКИ

Урокът по български език и литература в избираемите учебни часове във 2. клас се отличава със специфична структура. Целта му е насочена към обобщение и интегриране на знанията и компетентностите. Ето защо той се изгражда на основата на следните примерни компоненти:

- Актуализация на опорни знания и умения;
- Пренос на уменията в нов контекст;
- Самостоятелно решаване на задачи;
- Създаване на вътрешнопредметни връзки;
- Обобщение и интерпретация;
- Задаване на домашна работа (по преценка на учителя).

Учебното съдържание за избираемите учебни часове е представено в учебно помагало за избираеми учебни часове по български език и литература за 2. клас. Урочните единици са представени на разтвор, което гарантира плътност в урока. Учебното помагало съдържа допълнителни задачи и приложение, в което са включени примерни текстове за диктовка. Упражненията е добре да се използват диференцирано, според възможностите на учениците. По този начин се стимулира дейността на всяко дете и то се мотивира за успешна учебна дейност.

УЧЕБНА ПРОГРАМА ПО БЪЛГАРСКИ ЕЗИК И ЛИТЕРАТУРА В ИЗБИРАЕМИ УЧЕБНИ ЧАСОВЕ

2. КЛАС

32 учебни седмици по 1 час седмично

Учебна седмица	Тема	Компетентности като очаквани резултати	Нови понятия
1.	Какво научих в 1. клас. Звук и буква. Гласни и съгласни звукове. Правопис на гласните. Дума, изречение, текст. Пренасяне на части от думата на нов ред.	Разграничава в потока на речта основните езикови и речеви единици (звук и буква, дума, изречение, текст). Разграничава гласни от съгласни звукове. Проверява правописа на думи чрез други думи. Пренася части от думата на нов ред.	звук и буква гласни и съгласни звукове дума изречение текст
2.	Какво научих в 1. клас. Правопис на съгласните. Писане на думи с *ьо-йо, й-и, я- ю.* Думи с *щ, дж, дз.*	Проверява правописа на думи чрез други думи. Пише правилно думи с *й, ьо, йо, я, ю.* Думи с *щ, дж, дз.*	дума изречение текст
3.	Общуване. Пряко и непряко общуване	Осмисля ролите при общуващите – говорител и слушател; пишещ и четящ. Разграничава пряко от непряко общуване. Уместно употребява езикови средства според комуникативната ситуация. Дава примери за общуване чрез различни средства, включително електронни. Прилага правила за речева учтивост при изразяване на съгласие или несъгласие.	общуване пряко и непряко общуване

4.	Ударение. Ударени и неударени срички	Разграничава думите с ударение от думите без ударение. Разграничава ударена от неударена гласна и знака за ударение.	ударена и неударена сричка
5.	Тесни и широки гласни звукове. Правопис на гласни в неударени срички	Открива в корелативни двойки тесните и широките гласни звукове (*а-ъ; е-и; о-у*). Разграничава ударена от неударена гласна. Познава начини за правописна проверка на гласни в неударени срички.	тесни и широки гласни ударени и неударени срички
6.	Пренасяне на части от думи	Пренася правилно многосрични думи.	многосрични думи
7.	Поздравителна картичка	Създава текстове на поздравителна картичка	поздравителна картичка
8.	Писане на думи с *щ, ю, я, йо, ьо, дз, дж*	Открива правописни особености на думи с *щ, ю, я, йо, ьо, дз, дж.*	звук дума изречение текст
9.	Звучни и беззвучни съгласни звукове. Правопис на звучни съгласни звукове пред беззвучни	Сравнява основните корелативни двойки съгласни звукове по признака звучност-беззвучност (*б-п, ф-ф, г-к, д-т, з-с, ж-ш, дж-ч, дз-ц).* Открива звуковата промяна на звучните съгласни пред беззвучните. Познава начини за правописна проверка на звучни съгласни пред беззвучни.	звучни и беззвучни съгласни
10.	Правопис на звучните съгласни в края на думите	Открива звуковата промяна на звучните съгласни в края на думата. Познава начини за правописна проверка на звучни съгласни в края на думата.	звучни и беззвучни съгласни
11.	Части на речта. Глагол	Познава глагола като част на речта.	част на речта глагол
12.	Число на глагола	Разпознава числото на глагола.	глагол
13.	Народна песен. Четене с разбиране	Разграничава изучавани или самостоятелно прочетени текстове като литературни или фолклорни произведения.	народна песен повторение изброяване

		Осмисля текста на народната песен като фолклорно произведение. Открива непознати думи в контекста на изучаваното произведение. Ориентира се в последователността на епизодите в изучаваното фолклорно произведение. Открива повторението и изброяването като изразни средства в конкретно фолклорно произведение. Коментира постъпките на героите от изучаваното произведение. Познава фолклорни произведения, посветени на България, приятелството, знанието, празниците.	
14.	Правопис и правоговор на глаголите	Изговаря и пише правилно глаголи в първо лице, единствено и множествено число и в трето лице – множествено число, сегашно време. Употребява уместно глаголи.	глагол
15.	Описание на предмет	Прави кратко писмено описание на наблюдаван предмет.	описание
16.	Съществително име. Съществителни собствени и съществителни нарицателни имена	Познава съществителното име като част на речта.	съществително име съществително собствено име съществително нарицателно име
17.	Басня. Четене с разбиране	Разпознава баснята по осмиваните човешки недостатъци и поуката, свързана с тях. Открива значението на непознатите думи в контекста на изучаваното произведение. Ориентира се в последователността на епизодите в изучаваното произведение. Коментира постъпките на героите от изучаваната басня. Аргументира предпочитания към герои и епизоди.	басня
18.	Описание на животно	Прави кратко писмено описание на наблюдавано животно.	описание

19.	Род и число на съществителното име	Определя рода и числото на съществителното име. Изговаря правилно съществителни имена в единствено число, при които в множествено число изпада гласен *–ъ, а.*	съществително име род и число на съществителното име
20.	Съчиняване на приказка по дадено начало	Съчинява устно приказка по дадено начало. Коментира постъпките на героите. Ориентира се последователността на епизодите в приказката. Аргументира предпочитание към герои и епизоди.	литературен герой епизод
21.	Съществителни умалителни имена	Разпознава умалителни съществителни имена.	умалително съществително име
22.	Части на речта. Прилагателно име	Разпознава прилагателното име като част на речта.	прилагателно име
23.	Приказка – четене с разбиране. Съчиняване на приказка по даден герой	Коментира постъпките на героите. Ориентира се в последователността на епизодите в приказката. Открива значението на непознати думи в контекста на изучаваното произведение. Аргументира предпочитания към герои и епизоди.	епизод литературен герой
24.	Съгласуване на прилагателното със съществителното име	Разпознава рода и числото на прилагателното име. Съгласува прилагателното и съществителното име по род и число.	прилагателно име съществително име род число
25.	Правопис и правоговор на прилагателните имена	Изговаря правилно прилагателни имена в мъжки род, при които в женски и среден род и в множествено число изпада гласен звук ъ. Пише правилно формите на прилагателните имена за мъжки, женски и среден род; за единствено и множествено число. Употребява уместно прилагателни имена.	прилагателно име род и число
26.	Описание на растение	Прави кратко писмено описание на наблюдавано растение.	описание

27.	Азбука. Азбучен ред. Правописен речник	Използва азбучен ред при работа с речник. Обяснява лексикалното значение на думи от активния речник. Търси думи с правописни особености в правописен речник. Открива в речник думи с несъответствие между изговор и правопис. Познава учебни речници.	азбучен ред правописен речник
28.	Съобщение	Съставя кратки съобщения.	съобщение
29.	Дума, словосъчетание, изречение	Разграничава изречение от словосъчетание.	словосъчетание
30.	Съобщителни и въпросителни изречения	Отделя изреченията в текста, като означава началото и края им. Разпознава съобщително и въпросително изречение. Знае различни начини за образуване на въпросително изречение (с възходяща интонация, с въпросителна частица *ли,* с *нали*). Преобразува съобщително във въпросително изречение и обратно.	съобщително изречение въпросително изречение
31.	Употреба на съобщителните и въпросителните изречения	Употребява уместно съобщителни и въпросителни изречения. Употребява различни словоредни варианти на изречението.	съобщително изречение въпросително изречение
32.	Какво знам в края на 2. клас. Изходна диагностика		

НАЧАЛНО УЧИЛИЩЕ "ВАСИЛ ДРУМЕВ"
4400 гр.Пазарджик, ул.Завоя на Черна" № 15, тел. 034 445101
e-mail: nu_vasildrumev@abv.bg

Утвърждавам: .....
Директор: Ив. Чалъкова

УЧЕБНА ПРОГРАМА

за избираеми учебни часове по Математика

ТРЕТИ КЛАС

2019 – 2020 учебна година

Хорариум на избираемите учебни часове: 1 час седмично / 32 часа годишно

Изготвил: .....
/Александра Близнакова/

Изготвил: .....
/Сефка Щерева/

ПРОГРАМА ЗА РАЗШИРЕНО ИЗУЧАВАНЕ НА МАТЕМАТИКА В 3. КЛАС ЗА ИЗБИРАЕМИТЕ УЧЕБНИ ЧАСОВЕ

I. ЦЕЛИ НА ОБУЧЕНИЕТО

1. Разширяване на базисните знания и умения в областта на аритметиката и геометрията, свързани с овладяване на математическата грамотност.
2. Задълбочаване процеса на формиране на съвременни ключови компетентности, подпомагащи ориентацията на третокласниците в разширяващата се информационна среда.
3. Овладяване и разширяване на умения за учене, за боравене с информация, за общуване и за развитие на интелектуалните качества на учениците, на тяхното творческо и логическо мислене.
4. Задълбочаване на овладяването на математическата терминология и уменията за общуване с използване на математически език при решаване на практически ситуации.

II. ОЧАКВАНИ РЕЗУЛТАТИ

1. Овладяване на знания за естествените числа от 101 до 1000 и на принципа за изграждане на редицата на естествените числа;
   2. Задълбочаване на уменията за извършване на аритметичните **действия събиране и изваждане до 1000;**
   3. Придобиване на знания за **умножение и деление на двуцифрено и трицифрено число с едноцифрено;**
   4. Усъвършенстване на уменията за намиране на неизвестен компонент и при четирите аритметични действия;
   5. Задълбочаване на знанията за геометричните фигури **триъгълник, квадрат, правоъгълник**, запознаване с новите геометрични понятия **лъч и ъгъл** и упражняване на уменията за чертане на геометрични фигури в квадратна мрежа;
   6. Разширяване на знанията за мерните единици за дължина чрез запознаване с единиците **километър и милиметър**, за време – **век и секунда** и за маса – **грам и тон**.
   7. Задълбочаване на уменията за решаване на текстови задачи;
   8. Разширяване и задълбочаване на уменията и технологията при работа с таблици и схеми за извличане на информация;
   9. Развитие на математическо мислене и умение за решаване на учебни проблеми.

III. УЧЕБНО СЪДЪРЖАНИЕ

Глобални теми	Компетентности като очаквани резултати от обучението	Нови понятия
Числата до 1000	- Познава числата до 1000. - Сравнява числата до 1000, като използва знаците >, < и =. - Брои в прав и обратен ред от произволно избрано число - Представя числата до 1000 като сбор на единици от различни редове. - Съставя нарастващи и намаляващи числови редици	- ред на стотиците - хиляда
Събиране и изваждане на числата до 1000 без и с преминаване	- Извършва аритметичните действия събиране и изваждане с числата до 1000 без преминаване и с преминаване. - Решава числови изрази по най-лесен начин. - Намира неизвестно умаляемо, като използва зависимостите между компонентите и резултата при действие изваждане. - Решава текстови задачи в права форма с три пресмятания. - Решава текстови задачи в косвена форма с до две пресмятания. - Представя графично текстова задача. - Представя графично и със съкратен запис текстова задача в косвена форма.	- неизвестно умаляемо
Умножение и деление на двуцифрено и трицифрено число с едноцифрено	- Обяснява умножението на сбор с едноцифрено число. - Умножава двуцифрено и трицифрено число с едноцифрено, включително с 0. - Дели двуцифрено и трицифрено число с едноцифрено. - Намира неизвестно делимо, като използва зависимостите между компонентите и резултата при действие деление. - Намира стойности на числени изрази до три пресмятания, като спазва реда на действията. - Съставя текстови задачи по зададени данни. - Разпознава половинката, третинката, четвъртинката и десетинката на дадено число като части от цялото. - Решава текстови задачи с понятията „половинка, третинка, четвъртинка и десетинка“	- разпределително свойство - неизвестно делимо - половинка, третинка, четвъртинка, десетинка

Глобални теми	Компетентности като очаквани резултати от обучението	Нови понятия
	- Решава съставни текстови задачи (до три пресмятания), зададени в права или косвена форма, като използва четирите аритметични действия с числата до 1000. - Преобразува текстова задача.	
Мерни единици	- Познава мерните единици за дължина *милиметър (мм)* и *километър (км)* и връзката между милиметър и сантиметър, сантиметър и метър, метър и километър. - Познава мерните единици за маса *грам (г)* и *тон (т)* и връзките между грам и килограм, килограм и тон. - Познава мерните единици за време *век* и *секунда (сек)* и връзката им с другите мерни единици за време – минута, час, денонощие, година. - Извършва действия с изучените мерни единици. - Решава текстови задачи в права или косвена форма с изучените мерни единици.	- милиметър - километър - грам - тон - век - секунда
Геометрични фигури	- Разпознава геометричните фигури *лъч, права линия и крива линия.* - Познава геометричната фигура *ъгъл* и елементите ѝ: *връх, рамо*. - Разпознава видовете ъгли: *прав, остър, тъп*. - Именува с главни латински букви ъгли. - Разпознава видовете триъгълници според ъглите – *правоъгълен, остроъгълен и тъпоъгълен.* - Чертае триъгълник по дадени върхове. - Определя квадрата като вид правоъгълник.	- права линия - крива линия - лъч - ъгъл - прав ъгъл - тъп ъгъл - остър ъгъл - правоъгълен триъгълник - тъпоъгълен триъгълник - остроъгълен триъгълник

IV. ГЛОБАЛНИ ТЕМИ

№	Глобални теми	Брой урочни единици
1	Числата до 1000	1
2	Събиране и изваждане на числата до 1000 без и с преминаване	8
3	Умножение и деление на двуцифрено и трицифрено число с едноцифрено	15
4	Мерни единици	5
5	Геометрични фигури	3
	Всичко	32 часа

Утвърдил:
Директор:.....

НУ „Васил Друмев" гр. Пазарджик

ЗА ИЗБИРАЕМИТЕ УЧЕБНИ ЧАСОВЕ
Годишен хорариум: 32 ч
Седмичен хорариум: 1 ч.

№ по ред	Учебна седмица	Тема на урочната единица	Вид урочна единица	Компетентности като очаквани резултати от обучението съгласно учебната програма	Понятия	Контекст и дейности за всяка урочна единица	Методи и форми на оценяване по раздели	Забележка
[1]	[2]	[3]	[4]	[5]	[6]	[7]	[8]	[9]
ПЪРВИ УЧЕБЕН СРОК, 18 учебни седмици								
1	IX 1.	Числата до 100. Събиране и изваждане (стр. 4, 5)	Начален преговор	Брои и сравнява числата до 100. Събира и изважда числата до 100.		Събиране и изваждане на числата до 100 с използване на подходящи илюстрации и игрови елементи. Решаване на тестови задачи „5 въпроса – 5 отговора".	Устна проверка Писмена проверка	
2	IX 2.	Числата до 100. Умножение и деление (стр. 6, 7)	Начален преговор	Умножава и дели числата до 100 и прилага знанията си от 2. клас в различни типове задачи.		Умножение и деление до 100 чрез забавни задачи и задачи с практически характер. Решаване на тестови задачи „5 въпроса – 5 отговора".	Устна проверка Писмена проверка	
3	X 3.	Числата до 1000. Писане и сравняване (стр. 8, 9)	Упражнение	Познава, брои в прав и обратен ред, записва и сравнява числата до 1000.	Числата 200, 300...1000 Четирицифрено число	Броене, записване, разпознаване на числата до 1000 чрез забавни задачи. Представяне на числата до 1000 като сбор на единици от различни редове. Решаване на тестови задачи „5 въпроса – 5 отговора".	Устна проверка Писмена проверка	

[1]	[2]	[3]	[4]	[5]	[6]	[7]	[8]	[9]
4	X 4.	Права, крива линия, лъч, геометрична фигура (стр. 10, 11)	Упражнение	Познава изучените геометрични фигури и практически прилага знанията за измерване, чертане и намиране на обиколки на фигури.	права линия, крива линия, лъч	Разпознаване на геометрични фигури, измерване, практически задачи, свързани с обиколка на фигури и различни мерни единици. Чертане. Решаване на тестови задачи „5 въпроса – 5 отговора“.	Устна проверка Писмена проверка	
5	X 5.	Събиране от вида 300 + 200, 300 + 20. Изваждане от вида 500 – 200, 320 – 20. (стр. 12, 13)	Упражнение	Събира от вида 300 + 200, 300 + 20, 300 + 2 и изважда от вида 500 – 200, 320 – 20, 302 – 2.		Пресмятане на сбор и разлика без преминаване при числови изрази и текстови задачи. Графично представяне на тестови задачи. Решаване на тестови задачи „5 въпроса – 5 отговора“.	Устна проверка Писмена проверка	
6	X 6	Километър. Събиране от вида 320 + 40. Изваждане от вида 370 – 40 (стр. 14, 15, 16)	Упражнение	Познава и използва новоизучената мерна единица за дължина *километър*. Събира от вида 320 + 40. Изважда от вида 370 – 40.	километър	Решаване на разнообразни задачи, свързани с мерната единица километър. Решаване на разнообразни задачи със събиране и изваждане от посочения вид. Решаване на тестови задачи „5 въпроса – 5 отговора“.	Устна проверка Писмена проверка	
7	XI 7.	Милиметър. Събиране и изваждане без преминаване (стр. 17 – 19)	Упражнение	Познава и използва новоизучената мерна единица за дължина *милиметър*. Умее да събира без преминаване и да изважда без заемане.	милиметър	Използване знанията за милиметър в задачи за чертане, измерване, пресмятане. Събиране и изваждане без преминаване и заемане: решаване на верижки, математическа диктовка, задачи за сравнение. Решаване на тестови задачи „5 въпроса – 5 отговора“.	Устна проверка Писмена проверка	

[1]	[2]	[3]	[4]	[5]	[6]	[7]	[8]	[9]
8 8.	**XI**	Намиране на неизвестно умаляемо (стр. 20, 21)	Упражнение	Намира неизвестно умаляемо.	неизвестно умаляемо	Намиране на неизвестно умаляемо чрез различни типове задачи за изчисление, математическа диктовка, текстови задачи. Решаване на тестови задачи „5 въпроса – 5 отговора“.	Устна проверка Писмена проверка	
9 9.	**XI**	Ъгъл. Видове ъгли (стр. 22, 23)	Упражнение	Разпознава новоизучената геометрична фигура *ъгъл* и нейните елементи. Именува геометрични фигури, чертае, знае и разпознава видовете ъгли.	ъгъл връх рамо	Разпознаване на геометричната фигура *ъгъл*, елементите ѝ и именуване на новата фигура. Разпознаване на видове ъгли и чертаене. Решаване на тестови задачи „5 въпроса – 5 отговора“.	Устна проверка Писмена проверка	
10 10.	**XI**	Събиране и изваждане от вида: 128 + 243, 371 – 243 (стр. 24, 25)	Упражнение	Пресмята сборове и разлики от вида: 128 + 243 и 371 – 243.		Събиране и изваждане с едно преминаване от единици към десетици. Работа с текстови задачи. Решаване на тестови задачи „5 въпроса – 5 отговора“.	Устна и писмена проверка	
11 11.	**XII**	Събиране от вида 164 + 153, Изваждане от вида 425 – 234, (стр. 26, 27)	Упражнение	Събира и изважда от вида 164 + 153 и 425 – 234		Решаване на разнообразни по вид задачи с изучените случаи на събиране и изваждане с преминаване от десетици към стотици. Решаване на тестови задачи „5 въпроса – 5 отговора“.	Устна и писмена проверка	

[1]	[2]	[3]	[4]	[5]	[6]	[7]	[8]	[9]
12	**XII** 12.	Събиране и изваждане с две преминавания (стр. 28, 29)	Упражнение	Събира и изважда от вида 157 + 265 и 513 – 286.		Решаване на задачи с две преминавания и заемания. Прилагане на знанията при текстови задачи. Решаване на тестови задачи „5 въпроса – 5 отговора“.	Устна и писмена проверка	
13	**XII** 13.	Събиране и изваждане с две преминавания. Текстови задачи (стр. 30, 31)	Упражнение	Събира и изважда с две преминавания. Развива математическите умения за прилагане на знанията в различни по тип текстови задачи.		Събиране и изваждане с две преминавания. Работа с математически верижки и текстови задачи. Решаване на тестови задачи „5 въпроса – 5 отговора“.	Устна и писмена проверка	
14	**XII** 14.	Събиране от вида 635 + 365 = 1000, Изваждане от вида 1000 – 635 = 365, (стр. 32, 33)		Събира от вида: 635 + 365 = 1000 и изважда от вида: 1000 – 635 = 365.		Събиране и изваждане с изучените случаи. Използване на скоба, ред на действията. Работа с текстови задачи. Решаване на тестови задачи „5 въпроса – 5 отговора“.	Устна и писмена проверка	
15	**I** 15.	Текстови задачи със събиране и изваждане до 1000. (стр. 34, 35)		Решаване на разнообразни текстови задачи със събиране и изваждане до 1000. Решаване на текстови задачи в косвена форма.		Решаване на текстови задачи в косвена форма. Допълване на данни в текстова задача. Решаване на задача с практически характер. Решаване на тестови задачи „5 въпроса – 5 отговора“.	Устна и писмена проверка	

[1]	[2]	[3]	[4]	[5]	[6]	[7]	[8]	[9]
16	I 16.	Видове триъгълници според ъглите. Век (стр. 36, 37)	Упражнение	Разпознава видовете триъгълници според ълите. Знае мерната единица *век*. Решава задачи с нея, правейки междупредметна връзка със знания, получени в часовете по „Човек и общество“.	правоъгълен триъгълник, остроъгълен триъгълник, тъпоъгълен триъгълник, век	Разпознаване на видовете триъгълници според ъглите. Решаване на задачи, свързани с понятието *век*. Решаване на тестови задачи „5 въпроса – 5 отговора“.	Устна и писмена проверка	
17	I 17.	Събиране и изваждане. Текстови задачи (стр. 38, 39)		Събира и изважда числата до 1000. Решава текстови задачи.		Решаване на разнообразни задачи, свързани със събиране и изваждане до 1000. Работа с текстови задачи (косвени). Съставяне на задача по схема. Решаване на тестови задачи „5 въпроса – 5 отговора“.	Устна и писмена проверка	
18	I 18.	Умножение на трицифрено число с едноцифрено от вида: 40 . 4; 200 . 2 (стр. 40, 41)		Умножава числата от вида 40 . 4, 200 . 2.		Използване на умножението на трицифрено число с едноцифрено при разнообразни по вид задачи: решаване на верижки, попълване на магически рамки, сравняване на числови изрази, текстови задачи Решаване на тестови задачи „5 въпроса – 5 отговора“.	Устна и писмена проверка	

[1]	[2]	[3]	[4]	[5]	[6]	[7]	[8]	[9]

ВТОРИ УЧЕБЕН СРОК, 14 учебни седмици

19	II 19.	Умножение на сбор с число (стр. 42, 43)	Упражнение	Знае правилото за умножение на сбор с число и го прилага при решаването на числови примери, задачи за сравнение и текстови задачи.	разпределително свойство	Използване на разпределителното свойство при решаване на числови примери. Решаване на текстови задачи по два начина. Решаване на тестови задачи „5 въпроса – 5 отговора“.	Устна и писмена проверка	
20	II 20.	Умножение без премина-ване (стр. 44, 45)	Упражнение	Умножава трицифрено число с едноцифрено без преминаване.		Решава занимателни задачи с откриване на името на остров, на най-високия водопад в света и верижка с височината му. Решаване на тестови задачи „5 въпроса – 5 отговора“.	Устна и писмена проверка	
21	II 21.	Умножение с едно пре-минаване от единици към десетици 126 . 2 (стр. 46, 47)	Упражнение	Умее да умножава с едно преминане от единици към десетици.		Решаване на аритметични, геометрични и текстови задачи с умножение с едно преминаване от единици към десетици. Решаване на тестови задачи „5 въпроса – 5 отговора“.	Устна и писмена проверка	
22	II 22.	Умножение с едно пре-минаване от десетици към стотици 163 . 2 (стр. 48, 49)	Упражнение	Умее да умножава с едно преминане от десетици към стотици.		Решаване на аритметични, геометрични и текстови задачи с умножение с едно преминава от десетици към стотици. Решаване на тестови задачи „5 въпроса – 5 отговора“.	Устна и писмена проверка	

[1]	[2]	[3]	[4]	[5]	[6]	[7]	[8]	[9]
23	**III** 23.	Умножение с две преминавания от вида: 264 . 3 (стр. 50, 51)	Упражнение	Умее да умножава с две преминавания.		Умножение с две преминавания от вида 263 . 3. Решаване на текстови задачи. Решаване на тестови задачи „5 въпроса – 5 отговора“.	Устна и писмена проверка	
24	**III** 24.	Деление на сбор с число (стр. 52, 53)	Упражнение	Знае правилото за деление на сбор с число и го използва при решаване на задачи.		Решаване на аритметични и геометрични задачи, използвайки правилото за деление на сбор с число. Решаване на тестови задачи „5 въпроса – 5 отговора“.	Устна и писмена проверка	
25	**III** 25.	Деление на трицифрено число с едноцифрено от вида 369 : 3 (стр. 54, 55)	Упражнение	Умее да дели трицифрено число с едноцифрено без заемане.		Решаване на различни по тип задачи с действие деление. Решаване на тестови задачи „5 въпроса – 5 отговора“.	Устна и писмена проверка	
26	**III** 26.	Деление на трицифрено число с едноцифрено от вида: 362 : 2. Грам (стр. 56, 57)	Упражнение	Дели числа от посочения вид. Познава мерната единица *грам* и я използва при решаване на задачи.	Грам	Работа със задачи за деление от посочения вид, за намиране на неизвестен множител, за откриване на сгрешени задачи. Използване на мерната единица *грам* при решаване на верижка и текстови задачи. Решаване на тестови задачи „5 въпроса – 5 отговора“.	Устна и писмена проверка	

[1]	[2]	[3]	[4]	[5]	[6]	[7]	[8]	[9]
27	**IV** 27.	Половинка, третинка, четвъртинка, десетинка (стр. 58, 59)	Упражнение	Знае как се намира половинка, третинка, четвъртинка, десетинка от цяло число.	половинка, третинка, четвъртинка, десетинка	Намиране на част от число при задачи с практически характер. Решаване на тестови задачи „5 въпроса – 5 отговора“.	Устна и писмена проверка	
28	**IV** 28.	Деление на трицифрено число с едно-цифрено от вида: 324 : 3. Тон (стр. 60, 61)	Упражнение	Дели трицифрено с едноцифрено от вида: 324 : 3. Умее да използва мерната единица *тон*.	тон	Решаване на разнообразни задачи от деление. Групиране на изучените до този момент мерни единици за време, дължина и тегло по вид в низходящ ред. Решаване на тестови задачи „5 въпроса – 5 отговора“.	Устна и писмена проверка	
29	**IV** 29.	Намиране на неизвестно делимо. Секунда (стр. 62, 63)	Упражнение	Знае правилото за намиране на неизвестно делимо и го прилага в задачи. Умее да използва новоизучената мерна единица секунда.	неизвестно делимо секунда	Намиране на неизвестно делимо в разнообразни аритметични задачи. Използване на мерната единица за време *секунда* в задачи за сравнение, задачи за откриване на грешни твърдения и текстова задача. Решаване на тестови задачи „5 въпроса – 5 отговора“.	Устна и писмена проверка	
30	**V** 30.	Умножение и деление на трицифрени числа с едно-цифрени (стр. 64, 65)	Упражнение	Умножава и дели трицифрени числа с едноцифрени при различни типове задачи.		Решаване на задачи от вида деление на трицифрено число с едноцифрено. Решаване на тестови задачи „5 въпроса – 5 отговора“.	Устна и писмена проверка	

[1]	[2]	[3]	[4]	[5]	[6]	[7]	[8]	[9]
31	V 31.	Годишен преговор (стр. 66 - 68)	Обобщение	Събира, изважда, умножава, дели числата до 1000. Решава текстови задачи. Затвърдява знанията за новоизучените мерни единици и ги прилага.		Систематизиране на знанията за събиране и и изваждане, умножение и деление до 1000 и новоизучените мерни единици и геометрични фигури. Решаване на тестови задачи „5 въпроса – 5 отговора“.	Устна и писмена проверка	
32	V 32	Какво научих във 3. клас? Състезание (стр. 69 - 72) Самостоя-телна работа Обощителен тест (стр. 73-76)	Обобщение	Прилага получените знания в 3. клас на практика.		Решаване на разнообразни задачи от събиране, изваждане, умножение и деление. Използване на знанията за новите мерни единици, новите математически правила и геометрични понятия.	Писмена проверка	

Изготвил: ...Блъчкова.....

(име, фамилия, подпис)

НАЧАЛНО УЧИЛИЩЕ "ВАСИЛ ДРУМЕВ"
4400 гр.Пазарджик, ул.Завоя на Черна" № 15, тел. 034 445101
e-mail: nu_vasildrumev@abv.bg

Утвърждавам: .....
Директор: И.Д. Чалъкова

УЧЕБНА ПРОГРАМА

за избираеми учебни часове по Български език и литература

ТРЕТИ КЛАС

2019 – 2020 учебна година

Хорариум на избираемите учебни часове: 1,5 час седмично / 48 часа годишно

Изготвил: .....
/Александра Близнакова/

Изготвил: .....
/Сефка Щерева/

ПРОГРАМА ЗА РАЗШИРЕНО ИЗУЧАВАНЕ НА БЪЛГАРСКИ ЕЗИК И ЛИТЕРАТУРА В 3. КЛАС ЗА ИЗБИРАЕМИТЕ УЧЕБНИ ЧАСОВЕ

Чрез учебната програма за III клас се реализират целите на обучението по български език и литература, свързани с:
- усъвършенстване на уменията на учениците да говорят и четат правилно и изразително, да пишат грамотно и четливо;
- овладяване и задълбочаване на знанията за частите на речта (лични местоимения, спомагателен глагол съм, глагол, съществително име, прилагателно име), за видовете морфеми (представка, корен), за видовете изречения по цел на изказване, за някои правоговорни, правописни, пунктуационни и граматически норми;
- усъвършенстване на уменията за възприемане и осмисляне на кратки по обем и достъпни като съдържание значими произведения от българската, световната класика и съвременната литература за деца и с образци на фолклора; за споделяне на впечатления от чутото или прочетеното литературно произведение; за самостоятелно четене на художествени и научнопопулярни текстове, подходящи за възрастта;
- обогатяване на знания, умения и отношения, свързани с общочовешки ценности, национална идентичност и общуване в мултикултурна среда;
- усъвършенстване на комуникативноречевите умения за създаване на собствен текст с помощта на учителя по преживяна случка и по словесна опора;
- развитие на личностните качества и творческите способности на третокласниците.

В III клас учебната програма включва знания от различни дялове на езика – фонетика, морфология, синтаксис, лексикология и лексикография, като се поставя акцент върху: звуковете (особеностите на правописа и правоговора на гласните и съгласните звукове в различни фонетични позиции, частите на речта (лично местоимение, спомагателен глагол съм), морфемите (корен и представка), сродните думи, видовете изречения по цел на изказване (подбудително и възклицателно), прякото и преносното значение на думата, синонимите, видовете учебни речници – синонимен и пр. Овладяват се и знания за литературата. Учебната програма по български език и литература за III клас представя учебното съдържание тематично, като за всяка тема са определени очакваните резултати от обучението и новите понятия.

Въвеждането на нови понятия в III клас, формирането на знания, умения и отношения се осъществяват на емпирико-описателно равнище с опора на сетивния опит и с приоритет на практически значимото знание.

ОЧАКВАНИ РЕЗУЛТАТИ ОТ ОБУЧЕНИЕТО

Области на компетентност	Знания, умения и отношения
Езикови компетентности	✓ Прилага начини за проверка на правописа на гласни в неударени срички и съгласни звукове в средата на думата. ✓ Разграничава видове морфеми (представка и корен). ✓ Разпознава сродни думи. ✓ Разпознава частите на речта (спомагателен глагол съм, лични местоимения). ✓ Определя лице и число на личните местоимения и лице на глагола. ✓ Употребява правилно личните местоимения. ✓ Определя пряко и преносно значение на думата. ✓ Разпознава думи с близко значение (синоними). ✓ Познава видовете изречения по цел на изказване – възклицателно и подбудително.
Комуникативноречеви компетентности	✓ Интерпретира факти и идеи от научнопопулярен текст. ✓ Извлича конкретна информация от нехудожествен текст. ✓ Прави писмен подробен преразказ на кратък текст. ✓ Съчинява текст: по преживяна случка, по словесна опора. ✓ Пише лично писмо (в хартиен или електронен вариант).

	✓ Редактира свой текст.
Литературни компетентности	✓ Ориентира се във взаимоотношенията между героите в изучавано литературно или фолклорно произведение. ✓ Прави връзка между епизода и цялостния текст на произведението ✓ Илюстрира с примери от текста отговора си по въпрос, свързан със съдържанието на изучавано литературно и фолклорно произведени ✓ Разграничава описание в художествен текст. ✓ Открива епитет и сравнение в литературни и фолклорни произведения. ✓ Изразява емоционално-оценъчно отношение към изучавани или прочетени самостоятелно литературни и фолклорни произведения. ✓ Доказва, че е разбрал смисъла на прочетеното чрез изразително четене на художествен текст.
Социокултурни компетентности	✓ Открива основни белези на своята национална идентичност в самостоятелно прочетени литературни и фолклорни произведения. ✓ Разбира прочетеното от детски списания, енциклопедии, достъпна информация от интернет. ✓ Интерпретира текста на литературни и фолклорни произведения чрез участие в екипна дейност на игрови и сценични форми.

УЧЕБНО СЪДЪРЖАНИЕ

№	Глобални теми	Брой урочни единици
1	Звуков състав на думата	5
2	Строеж на думата	6
3	Части на речта	8
4	Думата и речниковото и значение	6
5	Видове изречения по цел на изказване	5
6	Създаване на текстове	4
7	Литературни и фолклорни текстове	14
	Всичко	**48 часа**

Учебна програма
за избираеми учебни часове по *български език и литература* за 3. клас
32 учебни седмици
Първи срок - 18 седмици х 1час седмично = 18 часа
Втори сок - 14 седмици х 2 часа седмично = 28 часа

ПЪРВИ УЧЕБЕН СРОК – 18 седмици х 1час седмично = 18 часа

№ по ред	Учебна седмица по ред	Тема на урочната единица	Вид урочна единица	Компетентности като очаквани резултати от обучението	Нови понятия	Контекст и дейности за всяка урочна единица	Методи и форми на оценяване по теми и/или раздели	Забележка
1	2	3	4	5	6	7	8	9
1	1	Зная от какво е изграден българският език	Затвърдяване	Отделя изреченията в теста, като означава началото и края им. Разпознава съобщително и въпросително изречение. Познава глагола, съществителното и прилагателното име като части на речта.		Отделяне на изречения в текст. Конструиране на изречения. Преобразуване на съобщителни изречения във въпросителни. Разпознаване на съществително име, прилагателно име и глагол. Подреждане на изречения в текст. Озаглавяване на текст.	Устна проверка. Писмена проверка.	
2	2	Моята родина. С обич за България. Борислав Ганчев	Затвърдяване	Познава литературни произведения, посветени на България. Отговаря на въпроси по стихотворението. Рецитира стихотворения от български автори.		Четене с разбиране. Подборно четене и беседа. Тестова задача. Откриване на повторението в стихотворението.	Устна проверка. Писмена проверка.	

1	2	3	4	5	6	7	8	9
3	3	Мога да изговарям и пиша правилно гласните и съгласните звукове	Затвърдяване	Открива в корелативни двойки тесните и широки гласни. Сравнява основните корелативни двойки съгласни звукове по признака звучност – беззвучност. Разграничава ударена от неударена сричка. Разграничава думи с ударение от думи без ударение. Изписва отделно предлози, съюзи, кратки форми на местоименията, отрицателна частица, възвратна частица *се*.		Подреждане на думи по азбучен ред. Попълване в думи на пропусната буква на гласен или съгласен звук. Поправяне на правописни грешки. Диктовка на текст.	Устна проверка. Писмена проверка.	
4	4	Златна есен. Подаръкът на есента. По Георги Русафов	Затвърдяване	Отговаря на въпроси, свързани със съдържанието на произведението. Открива образите на литературните герои. Коментира постъпките на литературните герои.		Беседа по заглавието на текста. Четене с разбиране. Самостоятелно и подборно четене. Тестови задачи.	Устна проверка. Писмена проверка. Формиращо оценяване.	
5	5	Мога да изговарям и пиша правилно звучен съгласен в края на думата и пред беззвучен	Затвърдяване	Открива в корелативни двойки звучни и беззвучни съгласни. Познава начини за правописна проверка на звучни съгласни в края на думата и пред беззвучен съгласен.		Актуализиране на знанията за звучен и беззвучен съгласен. Попълване на пропуснати съгласни в думи. Създаване на кратък писмен текст по ключови думи с правописни особености.	Писмена проверка. Формиращо оценяване.	
6	6	В приказния свят на Хитър Петър. Ял не ял – три и половина. Българска народна приказка	Затвърдяване	Проследява взаимоотношенията между героите. Съпоставя постъпките на героите и нравствените им качества. Открива логически акценти в художествения текст. Чете с разбиране и изразително изучаваните произведения.		Самостоятелно и подборно четене. Тестови задачи. Откриване на героите.	Устна проверка. Писмена проверка. Формиращо оценяване.	
7	7	Мога да откривам корена на думата и да образувам сродни думи	Затвърдяване	Разграничава корена като най-важна значеща част на думата. Разпознава сродни думи по общия им корен.		Актуализация на понятията „корен“ и „сродни думи“. Затвърдяване. Образуване на група сродни думи. Създаване на кратък писмен текст по опора.	Писмена проверка. Формиращо оценяване.	
8	8	Мога да откривам	Затвърдяване	Проследява взаимоотношенията		Откриване на ключовите думи в	Устна проверка.	

1	2	3	4	5	6	7	8	9
		ключови думи в текста. Двете кучета. Езоп		между героите. Съпоставя постъпките на героите и нравствените им качества. Открива логически акценти в художествения текст. Чете с разбиране и изразително изучаваните произведения.		баснята. Четене с разбиране. Тестови задачи.	Писмена проверка. Формиращо оценяване.	
9	9	Мога да пиша правилно думи с представки	Затвърдяване	Открива несъответствия между изговор и правопис на гласни и съгласни звукове. Разграничава представката като словообразуваща част на думата. Пише правилно думи с представки.		Откриване на представката в дума. Попълване на подходяща представка в дума. Допълване на правилна буква в представка. Писане на текст под диктовка.	Формиращо оценяване.	
10	10	Мога да изговарям и пиша правилно думи с група съгласни	Затвърдяване	Открива несъответствия между изговор и правопис на съгласни звукове. Прилага начини за проверка на правописа на съгласни звукове в средата на думата. Пише правилно беззвучния съгласен *т* в средата и в края на думата.		Образуване на сродни думи. Попълване на правилната буква *ш* или *щ*. Поправяне на правописни грешки. Допълване на пропусната буква.	Устна проверка. Писмена проверка Формиращо оценяване.	
11	11	Кои части на речта вече познавам	Затвърдяване	Познава глагола, съществителното и прилагателното име като части на речта. Разпознава числото на глагола. Разграничава съществителни собствени и съществителни нарицателни имена. Определя рода и числото на съществителното име. Разпознава рода и числото на прилагателното име.		Откриване на съществителни имена в текст. Определяне рода и числото им. Съставяне на словосъчетания от съществителни и прилагателни имена. Промяна на прилагателни имена по род и число. Допълване на изречения с подходящи прилагателни имена. Определяне числото на глаголи. Разширяване на изречения с подходящи съществителни и прилагателни имена.	Писмена проверка. Формиращо оценяване.	
12	12	Коледа е! Коледата на Скрудж. По Чарлз Дикенс	Затвърдяване	Открива описание на пейзаж в текста. Открива сравнението в художествения текст. Проследява взаимоотношенията между героите. Съпоставя постъпките на героите и нравствените им качества.		Четене на текст с разбиране. Тестови задачи. Откриване на художествено описание в текста. Откриване на сравненията в текста. Характеристика на литературния герой.	Устна проверка. Писмена проверка Формиращо оценяване.	

1	2	3	4	5	6	7	8	9
				Открива логически акценти в художествения текст. Съотнася заглавие към конкретен епизод. Чете с разбиране и изразително на изучаваните произведения.				
13	13	Зная как да откривам лицето и числото на личното местоимение	Затвърдяване	Разпознава личното местоимение като част на речта, която замества имена на лица и предмети. Образува форми на лични местоимения.		Актуализиране на понятието „лични местоимения“. Откриване на лични местоимения и определяне на техния род и число. Затвърдяване. Редактиране на текст чрез използване на лични местоимения.	Писмена проверка. Формиращо оценяване.	
14	14	През една зима. Какво си мисли снежния човек. Дядо Пънч. Зима. Елисавета Багряна	Затвърдяване	Илюстрира с примери от текста отговора си на въпрос, свързан със съдържанието на произведението. Изразява емоционално-оценъчно отношение към произведението. Доказва, че е разбрал смисъла на прочетеното чрез изразителен прочит.		Четене с разбиране на стихотворение. Тестови задачи. Определяне на чувствата, изразени в стихотворението.	Тестови задачи. Формиращо оценяване.	
15	15	Разпознавам спомагателния глагол *съм*	Затвърдяване	Разпознава думата *съм* като спомагателен глагол.		Откриване на формите на спомагателния глагол. Свързване на форми на спомагателния глагол с подходящи лични местоимения. Допълване на изречения с подходящи форми на спомагателния глагол. Досъчиняване на текст.	Писмена проверка. Формиращо оценяване.	
16	16	Преразказвам приказка. Кой е по-силен. Българска народна приказка	Затвърдяване	Прави подробен писмен преразказ на кратък художествен повествователен текст.		Актуализация на алгоритъма за писане на подробен преразказ. Създаване на план на текста. Лексикална подготовка. Правописна пропедевтика. Писане на текст.	Устна проверка. Четене с разбиране на кратък текст. Писмена проверка. Формиращо оценяване.	
17	17	Зная как да определям лицето и числото на глагола	Затвърдяване	Определя лице и число на глагола. Употребява правилно лични местоимения и формите на личните		Затвърдяване на умението за определяне на лице и число на глагола. Прилагане на умения за спрягане на	Устна проверка. Писмена проверка.	

1	2	3	4	5	6	7	8	9
				местоимения за определяне на лицето на глагола.		глаголите. Самостоятелно определяне на лицето и числото на глагола.	Формиращо оценяване.	
18	18	Мога да проверявам правописа на съществителните имена	Затвърдяване	Открива несъответствия между изговор и правопис на гласни и съгласни звукове. Прилага начини за проверка на правописа на гласни в неударени срички и на съгласни звукове в края и в средата на думата. Пише правилно думи с представки. Прави правописна проверка чрез сродни думи.		Актуализация на граматическите категории род и число на съществителното име. Попълване на пропусната неударена гласна в думи.	Писмена проверка. Формиращо оценяване.	

ВТОРИ УЧЕБЕН СРОК – 14 седмици х 2 часа седмично = 28 часа

№ по ред	Учебна седмица по ред	Тема на урочната единица	Вид урочна единица	Компетентности като очаквани резултати от обучението	Нови понятия	Контекст и дейности за всяка урочна единица	Методи и форми на оценяване по теми и/или раздели	Забележка
1	2	3	4	5	6	7	8	9
19	19	Моята енциклопедия. Китовете	Затвърдяване	Използва факти и идеи от нехудожествен текст при писмен отговор на поставен въпрос.		Четене на текст с разбиране. Тестови задачи. Отговор на въпрос с факти и данни от текста.	Писмена проверка. Формиращо оценяване.	
20	19	Моята енциклопедия. Китовете	Затвърдяване	Използва факти и идеи от нехудожествен текст при писмен отговор на поставен въпрос.		Четене на текст с разбиране. Тестови задачи. Отговор на въпрос с факти и данни от текста.	Писмена проверка. Формиращо оценяване.	
21	20	Мога да пиша правилно прилагателните имена	Затвърдяване	Пише правилно прилагателни имена, които са с двойно *–нн–* в ж.р., ср.р. и в мн.ч. Пише правилно степенувани прилагателни имена.		Откриване на правописни грешки и проверка чрез сродни думи. Съгласуване на прилагателно име със съществително по род и число. Сравняване на обекти по различен признак. Правопис на частиците *по-* и *най-*. Задача 3 от Приложение.	Писмена проверка. Формиращо оценяване.	

1	2	3	4	5	6	7	8	9
22	20	Мога да пиша правилно прилагателните имена	Затвърдяване	Пише правилно прилагателни имена, които са с двойно *–нн–* в ж.р., ср.р. и в мн.ч. Пише правилно степенувани прилагателни имена.		Степенуване на прилагателни имена. Осмисляне на прилагателни имена, които не могат да се степенуват. Писане на текст под диктовка. Поправка на диктовката.	Писмена проверка. Формиращо оценяване.	
23	21	Мога да употребявам думи в пряко и в преносно значение	Затвърдяване	Определя прякото и преносното значение на думата. Употребява думи в пряко и преносно значение. Подбира думи в съответствие с конкретен езиков контекст и комуникативна ситуация.		Затвърдяване на новите понятия. Образуване на словосъчетания и изречения с думи в преносно значение.	Писмена проверка. Формиращо оценяване.	
24	21	Мога да употребявам думи в пряко и в преносно значение	Затвърдяване	Определя прякото и преносното значение на думата. Употребява думи в пряко и преносно значение. Подбира думи в съответствие с конкретен езиков контекст и комуникативна ситуация.		Откриване на думи в преносно значение в художествен текст. Осмисляне на фразеологизми.	Писмена проверка. Формиращо оценяване.	
25	22	Разказ. Малкият коминочистач. По Константин Константинов	Затвърдяване	Проследява взаимоотношенията между героите. Съпоставя постъпките на героите и нравствените им качества. Открива логически акценти в художествения текст. Разграничава повествованието в художествен текст. Чете с разбиране и изразително изучаваните произведения.		Четене на текст. Въпроси по съдържанието на текста. Тестови задачи. Въпроси, свързани с аргументиране на мнение на основата на текста.	Писмена проверка. Формиращо оценяване.	
26	22	Разказ. Малкият коминочистач. По Константин Константинов	Затвърдяване	Проследява взаимоотношенията между героите. Съпоставя постъпките на героите и нравствените им качества. Открива логически акценти в художествения текст. Разграничава повествованието в художествен текст. Чете с разбиране и изразително изучаваните произведения.		Самостоятелно четене на разказ. Определяне на епизодите в теста. Писмен преразказ на епизод по избор.	Писмена проверка. Формиращо оценяване.	

1	2	3	4	5	6	7	8	9
27	23	Разпознавам синонимите като близки по значение думи	Затвърдяване	Разпознава синонимите като близки по значение думи. Използва синоними за избягване на дразнещи повторение. Подбира думи в съответствие с конкретен езиков контекст и комуникативна ситуация.		Актуализиране на знанията по темата. Създаване на синонимни гнезда.	Писмена проверка. Формиращо оценяване.	
28	23	Разпознавам синонимите като близки по значение думи	Затвърдяване	Разпознава синонимите като близки по значение думи. Използва синоними за избягване на дразнещи повторение. Подбира думи в съответствие с конкретен езиков контекст и комуникативна ситуация.		Редактиране на текст с помощта на подходящи синоними. Създаване на кратък писмен текст по зададена тема.	Писмена проверка. Формиращо оценяване.	
29	24	В света на приказките. Сметка. Българска народна приказка	Затвърдяване	Проследява взаимоотношенията между героите. Съпоставя постъпките на героите и нравствените им качества. Открива логически акценти в художествения текст. Чете с разбиране и изразително изучаваните произведения.		Четене на текст. Въпроси по съдържанието на текста. Тестови задачи. Въпроси, свързани с аргументиране на мнение на основата на текста. Подготовка за преразказ на приказката.	Писмена проверка. Формиращо оценяване.	
30	24	В света на приказките. Сметка. Българска народна приказка	Затвърдяване	Проследява взаимоотношенията между героите. Съпоставя постъпките на героите и нравствените им качества. Открива логически акценти в художествения текст. Чете с разбиране и изразително изучаваните произведения.		Четене на текст. Определяне на епизодите в текста. Подробен писмен преразказ на народна приказка.	Писмена проверка. Формиращо оценяване.	
31	25	Различавам сродни думи от синоними	Затвърдяване	Разпознава сродни думи по общия им корен. Разпознава синонимите като близки по значение думи. Използва синоними за избягване на дразнещи повторение. Разграничава синоними от сродни думи. Подбира думи в съответствие с		Разпознаване и образуване на сродни думи. Разпознаване на синонимите като близки по значение думи.	Писмена проверка. Формиращо оценяване.	

1	2	3	4	5	6	7	8	9
				конкретен езиков контекст и комуникативна ситуация.				
32	25	Различавам сродни думи от синоними	Затвърдяване	Разпознава сродни думи по общия им корен. Разпознава синонимите като близки по значение думи. Използва синоними за избягване на дразнещи повторение. Разграничава синоними от сродни думи. Подбира думи в съответствие с конкретен езиков контекст и комуникативна ситуация.		Попълване на таблица със сродни думи и синоними с цел обобщаване на знанията. Писане на текст под диктовка. Откриване на сродни думи в текста на диктовката.	Писмена проверка. Формиращо оценяване.	
33	26	Мога да разпознавам възклицателно изречение	Затвърдяване	Определя изречението, с което се изразяват чувства, като възклицателно. Оформя пунктуационно правилно края на възклицателни изречения. Използва схеми за съставяне на възклицателни изречения. Преобразува възклицателни изречения. Употребява уместно видовете изречения в съответствие с комуникативната ситуация.		Откриване на възклицателно изречение в текст. Конструиране на възклицателно изречение. Превръщане на съобщителни изречения във възклицателни. Писане на текст под диктовка. Съчиняване на кратък писмен текст.	Устна проверка. Писмена проверка. Формиращо оценяване.	
34	26	Мога да разпознавам възклицателно изречение	Затвърдяване	Определя изречението, с което се изразяват чувства, като възклицателно. Оформя пунктуационно правилно края на възклицателни изречения. Използва схеми за съставяне на възклицателни изречения. Преобразува възклицателни изречения. Употребява уместно видовете изречения в съответствие с комуникативната ситуация.		Поправка на диктовката. Писмено съчиняване на кратък текст. Поправка на съчинението.	Устна проверка. Писмена проверка. Формиращо оценяване.	
35	27	Мога да разпознавам подбудително изречение	Затвърдяване	Разпознава подбудителните изречения за заповед, молба, съвет, забрана.		Актуализация на знанията по темата. Откриване на подбудително изречение.	Писмена проверка.	

1	2	3	4	5	6	7	8	9
				Разграничава подбудително от възклицателно изречение. Оформя пунктуационно правилно края на подбудителните изречения.		Конструиране на подбудителни изречения.	Формиращо оценяване.	
36	27	Мога да разпознавам подбудително изречение	Затвърдяване	Разпознава подбудителните изречения за заповед, молба, съвет, забрана. Разграничава подбудително от възклицателно изречение. Оформя пунктуационно правилно края на подбудителните изречения.		Допълване на пропуснат пунтуационен знак. Създаване на кратък писмен текст по зададена тема.	Писмена проверка. Формиращо оценяване.	
37	28	Красотата на сезоните. Приказка за сезоните. Руска народна приказка	Затвърдяване	Проследява взаимоотношенията между героите. Съпоставя постъпките на героите и нравствените им качества. Открива логически акценти в художествения текст. Чете с разбиране и изразително изучаваните произведения.		Самостоятелен прочит. Подборно четене. Тестови задачи. Подборен преразказ. Четене по роли. Беседа. Подготовка за подробен преразказ.	Устна проверка. Писмена проверка. Формиращо оценяване.	
38	28	Красотата на сезоните. Приказка за сезоните. Руска народна приказка	Затвърдяване	Проследява взаимоотношенията между героите. Съпоставя постъпките на героите и нравствените им качества. Открива логически акценти в художествения текст. Чете с разбиране и изразително изучаваните произведения.		Определяне на епизодите в приказката. Писмен подробен преразказ на приказка.	Устна проверка. Писмена проверка. Формиращо оценяване.	
39	29	Какво научих за звуковете и буквите в българския език	Затвърдяване	Разграничава ударена от неударена сричка. Пише правилно буквите на гласните звукове със и без ударение и в крайна сричка на думата. Прилага начини за проверка на правописа на гласни в неударена сричка и на съгласни звукове в средата на думата. Открива несъответствия между изговор и правопис на гласни и съгласни звукове. Пише правилно думи с представки.		Проверка на правописа на съмнителен гласен звук чрез сродни думи. Правописна проверка на звучен съгласен в края на думата и пред беззвучен.	Устна проверка. Писмена проверка. Формиращо оценяване.	

1	2	3	4	5	6	7	8	9
				Прави правописна проверка чрез сродни думи. Пише правилно прилагателни имена с двойно *(–нн–)* в ж.р., ср.р. и в мн.ч.				
40	29	Какво научих за звуковете и буквите в българския език	Затвърдяване	Разграничава ударена от неударена сричка. Пише правилно буквите на гласните звукове със и без ударение и в крайна сричка на думата. Прилага начини за проверка на правописа на гласни в неударена сричка и на съгласни звукове в средата на думата. Открива несъответствия между изговор и правопис на гласни и съгласни звукове. Пише правилно думи с представки. Прави правописна проверка чрез сродни думи. Пише правилно прилагателни имена с двойно *(–нн–)* в ж.р., ср.р. и в мн.ч.		Правопис на съществителни имена в мн.ч., които в ед.ч. завършват на *-й* и *-я*. Правопис на думи с група съгласни. Писане на текст под диктовка.	Устна проверка. Писмена проверка. Формиращо оценяване.	
41	30	Какво научих за строежа на думата	Затвърдяване	Разграничава корена като най-важна значеща част на думата. Разграничава представката като словообразуваща част на думата. Разпознава сродни думи по общия им корен. Разграничава синоними от сродни думи. Пише правилно думи с представки.		Тестова задача. Образуване на сродни думи с помощта на представки. Образуване на сродни думи чрез замяна на представка.	Устна проверка. Писмена проверка. Формиращо оценяване.	
42	30	Какво научих за строежа на думата	Затвърдяване	Разграничава корена като най-важна значеща част на думата. Разграничава представката като словообразуваща част на думата. Разпознава сродни думи по общия им корен. Разграничава синоними от сродни думи. Пише правилно думи с представки.		Допълване на подходяща представка в пословици. Поправяне на правописни грешки в представките. Писане на текст под диктовка.	Устна проверка. Писмена проверка. Формиращо оценяване.	

1	2	3	4	5	6	7	8	9
43	31	Съчинявам невероятна история	Затвърдяване	Определя темата на текста. Пише съчинение по зададена тема, като се придържа към нея.		Поставяне на речевата задача. Ориентиране в комуникативната ситуация	Устна проверка Писмена проверка. Формиращо оценяване.	
44	31	Съчинявам невероятна история	Затвърдяване	Определя темата на текста. Пише съчинение по зададена тема, като се придържа към нея.		Планиране. Създаване на писмен текст.	Устна проверка Писмена проверка. Формиращо оценяване.	
45	32	Какво научих за частите на речта и видовете изречения	Затвърдяване	Разпознава думата *съм* като спомагателен глагол. Определя лице и число на глагола. Разпознава личното местоимение като част на речта. Определя изречението, с което се изразяват чувства, като възклицателно. Разпознава подбудителните изречения за заповед, молба, съвет, забрана. Преобразува подбудителни и възклицателни изречения. Оформя пунктуационно правилно края на подбудителни и възклицателни изречения. Употребява видове изречения в съответствие с комуникативната ситуация.		Четене на текст с разбиране. Разпознаване на лични местоимения в текст, определяне на лицето и числото им. Определяне лице и число на глаголи от текста. Определяне род и число на съществително и прилагателно име. Определяне вида на изреченията в текста. Поставяне на правилни пунктуационни знаци за край на изречение.	Формиращо оценяване.	
46	32	Какво научих за частите на речта и видовете изречения	Затвърдяване	Разпознава думата *съм* като спомагателен глагол. Определя лице и число на глагола. Разпознава личното местоимение като част на речта. Определя изречението, с което се изразяват чувства, като възклицателно. Разпознава подбудителните изречения за заповед, молба, съвет, забрана. Преобразува подбудителни и възклицателни изречения. Оформя пунктуационно правилно		Допълване на правилните препинателни знаци в изречения. Превръщане на съобщително изречение във въпросително, възклицателно и подбудително. Разделно писане на формите на спомагателния глагол *съм*. Задача 5 от Приложение.	Формиращо оценяване.	

1	2	3	4	5	6	7	8	9
				края на подбудителни и възклицателни изречения. Употребява видове изречения в съответствие с комуникативната ситуация.				

Разработил:.....

(Име, фамилия, подпис)

НАЧАЛНО УЧИЛИЩЕ "ВАСИЛ ДРУМЕВ"
4400 гр.Пазарджик, ул.Завоя на Черна" № 15, тел. 034 445101
e-mail: nu_vasildrumev@abv.bg

Утвърждавам:.....
Директор: Ил. Чалъкова

УЧЕБНА ПРОГРАМА

по Човекът и обществото за избираемите учебни часове

ЧЕТВЪРТИ КЛАС

2019 – 2020 учебна година

Хорариум на избираемите учебни часове: 1 час седмично / 34часа годишно

Изготвил:.....

/Татяна Братанова, Антоанета Василева, Илияна Темнилова/

I. ЦЕЛИ

Обучението по човекът и обществото в 4 клас има за цел да осигури на учениците базисни знания, умения и отношения за мястото на България на Балканите и в Европа, да продължи да изгражда представите им за природата и миналото на България, да продължи формирането на социални и граждански компетентности.

Учебният предмет Човекът и обществото има интегрален характер и съчетава знания по география, история, гражданско образование, знания за европейската идентичност на българския народ, за човешките и гражданските права и задължения. Акцентира се върху мястото на България на Балканите и Европа, природните области богатствата и трудовата дейност на хората, миналото на българското общество, неговата структура и промени от Освобождението /1878г./ до началото на 21 век.

II. ОЧАКВАНИ РЕЗУЛТАТИ ОТ ОБУЧЕНИЕТО В КРАЯ НА КЛАСА / Области на компетентност. Знания, умения и отношения/

Човекът и неговата среда

- Познава характерни особености на природните области в България.
- Разбира значението на природните дадености за живота на хората.
- Дава примери за промени в околната среда и в бита на хората, настъпили в резултат на някои технически нововъведения.
- Разграничава държавни институции и органи на местната власт.
- Познава правила за отговорно поведение при природни бедствия.

Национално и културно наследство

- Дава примери за значими културни постижения на българския народ.
- Разказва за ярки личности и събития в българската история.
- Свързва разбирателството между различните човешки общности с напредъка на обществото.

България - част от света

- Определя по карта географското положение на България в Европа.
- Илюстрира с примери връзките на България с Европа и със света.
- Разбира ролята на кръстопътното положение на България.
- Описва забележителности на столицата на Република България.

Източници на знания

- Разграничава материални от писмени източници на знания.
- Съставя кратки описания на обекти и събития.
- Използва данни, представени чрез схеми, карти, таблици и други източници на информация.

III. УЧЕБНО СЪДЪРЖАНИЕ:

№	ГЛОБАЛНИ ТЕМИ	БРОЙ УРОЧНИ ЕДИНИЦИ
1	**България в Европа**	2
2	**Природни области в България**	8
3	**Богатствата на България – природа и хора**	5
4	**Българската държава след Освобождението (до края на XIX в.)**	7
5	**България и българското общество през XX в.**	3
6	**Европейският път на България**	2
7	**Български приноси**	2
8	**София – съвременна столица**	1
9	**Диагностика**	4
	Всичко :	**34**

IV. УЧЕБНА ПРОГРАМА

Учебна седмица	Тема	Компетентности като очаквани резултати	Нови понятия
1.	Какво знам от 3.клас	• Да се установи равнището на учебните постижения в началото на четвърти клас	
2.	Какво знам от 3.клас *Входяща диагностика*	• Да се установи равнището на учебните постижения в началото на четвърти клас	
3.	България и Европа	• Определя по карта географското положение на България в Европа. • Илюстрира с примери връзките на България с Европа и със света. • Разбира ролята на кръстопътното положение на България. • Знае за принадлежността на България към Европейския съюз • Илюстрира с примери значението на кръстопътното положение на България за стопанското и културното й развитие.	континент полуостров
4.	Глобус и географска карта	• Използва географската карта и глобуса като източници на знания за местоположението на България на Балканския полуостров и в Европа. • Знае за принадлежността на България към Европейския съюз. • Илюстрира с примери значението на кръстопътното положение на България за стопанското и културното й развитие.	
5.	Природни области в България	• Изброява природните области в България • С помощта на карта определя местоположението на природните области и значението му за живота на хората. • Ориентира се по карта за най-големите селища и природни обекти във всяка от природните области. • Дава примери за основни стопански дейности в природните области	природна област
6.	Природни области в България	• Изброява природните области в България • С помощта на карта определя местоположението на природните области и значението му за живота на хората. • Ориентира се по карта за най-големите селища и природни обекти във всяка от природните области. • Дава примери за основни стопански дейности в природните области	

7.	Дунавска равнина	• С помощта на карта определя местоположението на Дунавската равнина и значението ѝ за живота на хората. • Ориентира се по карта за най-големите селища и природни обекти в природната област. • Дава примери за основни стопански дейности в природната област.	
8.	Старопланинска област	• С помощта на карта определя местоположението на Старопланинската област и значението ѝ за живота на хората. • Ориентира се по карта за най-големите селища и природни обекти в природната област. • Дава примери за основни стопански дейности в природната област.	
9.	Преходна област	• С помощта на карта определя местоположението на Преходната област и значението ѝ за живота на хората. • Ориентира се по карта за най-големите селища и природни обекти в природната област. • Дава примери за основни стопански дейности в природната област.	
10.	Рило-родопска област	• С помощта на карта определя местоположението на Рило-родопската област и значението ѝ за живота на хората. • Ориентира се по карта за най-големите селища и природни обекти в природната област. • Дава примери за основни стопански дейности в природната област.	
11.	Черноморско крайбрежие	• С помощта на карта определя местоположението на Черноморското крайбрежие и значението му за живота на хората. • Ориентира се по карта за най-големите селища и природни обекти в природната област. • Дава примери за основни стопански дейности в природната област.	крайбрежие
12.	Стопанската дейност на хората и природна среда	• Дава примери за използване на природните дадености (вода, почва, полезни изкопаеми, климат) в стопанската дейност на хората. • Коментира промени в природната среда, предизвикани от човека. • Назовава защитени територии и обекти. • Дава примери за отговорно поведение при природни бедствия. • Разбира зависимостта между безотговорното отношение към природните богатства и заплахите за бъдещето на хората.	
13.	Природни бедствия	• Дава примери за използване на природните дадености (вода, почва, полезни изкопаеми, климат) в стопанската дейност на хората. • Коментира промени в природната среда, предизвикани от човека. • Назовава защитени територии и обекти.	

		• Дава примери за отговорно поведение при природни бедствия. • Разбира зависимостта между безотговорното отношение към природните богатства и заплахите за бъдещето на хората.	
14.	Защита на българската природа	• Дава примери за използване на природните дадености (вода, почва, полезни изкопаеми, климат) в стопанската дейност на хората. • Коментира промени в природната среда, предизвикани от човека. • Назовава защитени територии и обекти. • Дава примери за отговорно поведение при природни бедствия. • Разбира зависимостта между безотговорното отношение към природните богатства и заплахите за бъдещето на хората.	резерват
15.	Богатствата на България	• Дава примери за използване на природните дадености (вода, почва, полезни изкопаеми, климат) в стопанската дейност на хората. • Коментира промени в природната среда, предизвикани от човека. • Назовава защитени територии и обекти. • Дава примери за отговорно поведение при природни бедствия. • Разбира зависимостта между безотговорното отношение към природните богатства и заплахите за бъдещето на хората.	
16.	Природни области в България	• Изброява природните области в България • С помощта на карта определя местоположението на природните области и значението му за живота на хората. • Ориентира се по карта за най-големите селища и природни обекти във всяка от природните области. • Дава примери за основни стопански дейности в природните области	
17.	Моята родина България *Проектна дейност*	• Изброява природните области в България • Познава характерни особености на природните области в България. • Разбира значението на природните дадености за живота на хората. • Дава примери за промени в околната среда и в бита на хората, настъпили в резултат на някои технически нововъведения.	
18.	Какво научих *Междинна диагностика*	• Да се установи равнището на усвоените знания	
19.	Възстановяване на българската държава	• Посочва основни характеристики на демократичното управление.	демократично управление
20.	Търновска конституция	• Знае за значението на Търновската конституция като основен закон в държавата	конституция

21.	Съединението на България (1885г.)	• Разбира значението на Съединението на Източна Румелия с Княжество България за национално обединение.	
22.	Строителство на княжество България *Обобщение с изработване на флаш карти*	• Знае за значението на Търновската конституция като основен закон в държавата. • Посочва основни характеристики на демократичното управление. • Разбира значението на Съединението на Източна Румелия с Княжество България за национално обединение.	
23.	Строителство на княжество България *Историческо бинго-игра*	• Знае за значението на Търновската конституция като основен закон в държавата. • Посочва основни характеристики на демократичното управление. • Разбира значението на Съединението на Източна Румелия с Княжество България за национално обединение.	
24.	Независима България	• Разбира значението на Независимостта (1908 г.) като историческо постижение на българската дължава и общество • Разбира ролята на инициативните и отговорни личности за успешно развитие на обществото.	
25.	Героичните години	• Дава примери за героизъм и патриотизъм на българския народ по време на Балканските войни (1912 -1913) • Разбира ролята на инициативните и отговорни личности за успешно развитие на обществото	
26.	Промени в българското общество през 20 в.	• Дава примери за европейско влияние във всекидневния живот на българите в началото на XX век. • Разбира ролята на инициативните и отговорни личности за успешно развитие на обществото.	
27.	Спасяването на българските евреи	• Посочва спасяването на българските евреи по време на Втората световна война като пример за солидарност в българското общество.	
28.	България и българското общество през 20 в.	• Дава примери за европейско влияние във всекидневния живот на българите в началото на XX век. • Посочва промени във всекидневието на хората (средства за комуникация, битова техника, развлечения) в резултат на технологични нововъведения.	Граждански права
29.	Българското общество по пътя на обединена Европа	• Разбира значението от обединяване на държавите в Европейския съюз. • Дава примери за положителни последици за българските граждани от членството на България в Европейския съюз. • Разпознава държавните символи на съвременна България и знамето на Европейския съюз.	

30.	Органи на държавна власт в република България	• Разказва за личности, прославили България с културни, спортни и научни постижения. • Разбира взаимодействието между различните общности като предпоставка за напредък на съвременното българско общество. • Дава примери за органи на централни и на местни органи на държавна власт.	
31.	София - нашата столица	• Разказва за местоположението на столицата на България с помощта на карта. • Разпознава по изображение известни културни паметници и природни дадености на българската столица. • Свързва важни забележителности на столицата с историческите епохи, на които принадлежат. • Разбира значението на столицата като съвременен административен център на страната	
32.	Какво знам в края на 4. клас *Изходяща диагностика.*	• Да се установи равнището на учебните постижения в края на четвърти клас	
33.	Познавам моята родина- *учебен проект*	• Използва знанията за родината или известни личности, за да създаде самостоятелен или групов учебен проект	
34.	Миналото на България- *учебен проект*	• Разбира значението на историческите събития и създава хронологични карти или проекти	

НАЧАЛНО УЧИЛИЩЕ "ВАСИЛ ДРУМЕВ"
4400 гр.Пазарджик, ул.Завоя на Черна" № 15, тел. 034 445101
e-mail: nu_vasildrumev@abv.bg

Утвърждавам: .....
Директор: Ил. Чалъкова

УЧЕБНА ПРОГРАМА

по Български език и литература за избираеми учебни часове

ЧЕТВЪРТИ КЛАС

2019 – 2020 учебна година

Хорариум на избираемите учебни часове: 1.5 часа седмично / 51часа годишно

Изготвил: .....

/Татяна Братанова, Антоанета Василева, Илияна Темнилова/

I. ЦЕЛИ

Учебната програма за IV клас реализира основни цели на обучението по български език и литература, свързани с:
- усъвършенстване на уменията на учениците да говорят и пишат книжовно, да четат и слушат с разбиране, да общуват резултатно;
- задълбочаване на знанията за строежа на езика и езиковите и речевите единици, за някои правоговорни, правописни, пунктуационни и граматически норми;
- усъвършенстване на уменията за четене, възприемане и интерпретация на кратки по обем и достъпни като съдържание значими произведения от българската и световната класика в литературата и фолклора за деца;
- обогатяване на знания, умения и отношения, свързани с нравствени и естетически ценности;
- усъвършенстване на комуникативноречевите умения за създаване на собствен текст;
- развитие на личностните качества, познавателните интереси и творческите способности на четвъртокласниците.

II. ОЧАКВАНИ РЕЗУЛТАТИ ОТ ОБУЧЕНИЕТО В КРАЯ НА КЛАСА

ЕЗИКОВИ КОМПЕТЕНТНОСТИ:

- Разбира връзката между книжовен изговор и правопис на звуковете.
- Познава отношенията между звуковете като градивни единици на думата.
- Образува сложни думи.
- Разпознава числителни имена като части на речта – бройни и редни.
- Определя време на глагола (сегашно, бъдеще, минало).
- Употребява правилно частите на речта.
- Прави справка в тълковен речник за значението на определена дума.
- Разпознава в речта думи с противоположно значение (антоними).
- Разпознава подлога и сказуемото като части на изречение.
- Разграничава простите изречения в състава на сложното по броя на сказуемите.
- Разграничава съюзно и безсъюзно свързване на прости изречения в сложно.

КОМУНИКАТИВНОРЕЧЕВИ КОМПЕТЕНТНОСТИ:

- Разбира връзката между темата и заглавието на текста.
- Преразказва в устна форма сбито съдържанието на чужд художествен/нехудожествен повествователен текст.
- Съчинява текст: в отговор на въпрос по съдържанието на изучавано литературно или фолклорно произведение; по аналогия, по картина от художник.
- Редактира свой и чужд текст.
- Извлича информация за езикови и литературни факти от различни текстове.

ЛИТЕРАТУРНИ КОМПЕТЕНТНОСТИ:

- Открива диалог и монолог в художествен текст.
- Познава легендата като фолклорен и литературен вид.
- Открива взаимовръзката между епизодите в развитието на действието в изучавано произведение.
- Свързва постъпките на героите с мотивите за поведението им.
- Открива посланието на текста.
- Аргументира отговора си на въпрос, свързан със съдържанието на художествен и нехудожествен текст.
- Открива олицетворение в художествен текст.
- Познава съдържанието на значими произведения на класиката и съвременната литература за деца и на фолклора, включени в учебното съдържание.
- Изгражда си представа за автора чрез негови значими произведения.
- Изразява емоционално-оценъчно отношение към герои, епизоди, картини.

СОЦИОКУЛТУРНИ КОМПЕТЕНТНОСТИ:

- Открива белези на културната различност в изучавани литературни произведения.
- Съставя писмен текст с помощта на словесна или визуална опора във връзка с изучавано литературно или фолклорно произведение.

III. УЧЕБНО СЪДЪРЖАНИЕ:

№	ГЛОБАЛНИ ТЕМИ	БРОЙ УРОЧНИ ЕДИНИЦИ
1	**Изговор и правопис на звукове и думи в българския език**	5
2	**Словообразуване**	4
3	**Думи с противоположно значение**	2
4	**Изреченията по състав и цел на общуване. Части на изречението**	5
5	**Части на речта**	8
6	**Текст и общуване**	4
7	**Литературни и фолклорни текстове**	2
8	**Особености на художествено произведение**	3
9	**Културна осъзнатост**	6
10	**Диагностика**	12
	Всичко :	51

IV. УЧЕБНА ПРОГРАМА

№ по ред	Учебна седмица по ред	Тема на занятието	Очаквани резултати от обучението	Методи при работа и образователни дейности	Бележки/ коментари
1	2	3	4	5	6
1	1.	Какво научих в 3. клас (Изговор и правопис на гласни и съгласни звукове. Строеж на думата. Части на речта)	Разграничава ударена от неударена сричка. Пише правилно буквите на гласните звукове със и без ударение и в крайна сричка на думата. Прилага начини за проверка на правописа на гласни в неударена сричка и на съгласни звукове в средата на думата. Прави разлика между изговор и правопис на неударена гласна. Пише правилно беззвучни съгласни с и т пред звучни съгласни в началото и в средата на думата. Открива несъответствия между изговор и правопис на гласни и съгласни. Разграничава корена като най – важна част на думата. Разграничава представката като словообразуваща част на думата. Разпознава сродни думи по общия им корен. Открива правописни особености на сродни думи. Пише правилно думи с представки. Прави правописна проверка чрез сродни думи.	Работа с помагалото, беседа – репродуктивна, евристична, формиращо оценяване, индивидуални беседи	
2	2.	Какво научих в 3. клас (Видове изречения. Текст. Тема и заглавие)	Определя изречението, с което се изразяват чувства, като възклицателно. Разпознава подбудителните изречения за заповед, молба, съвет, забрана. Разграничава подбудително от възклицателно изречение. Преобразува подбудителни и възклицателни изречения. Оформя пунктуационно правилно края на		

			подбудителни и възклицателни изречения. Употребява видове изречения в съответствие с комуникативната ситуация. Определя темата на текста. Пише съчинение по зададена тема, като се придържа към нея.		
3	3.	Вече знам от 3. клас	Входяща диагностика		
4	4.	Правя устно изказване по тема	Прави изказване по зададена тема, като се ориентира в комуникативно – речевата ситуация.		
5	5.	Твърди и меки съгласни звукове. Изговор и правопис	Разграничава твърди и меки съгласни звукове. Познава начини за отбелязване на меки съгласни звукове. Изговаря книжовно меки съгласни.		
6	6.	Устен сбит преразказ на художествен текст	Разбира връзката между темата и заглавието на текста. Преразказва в устна форма сбито съдържание на чужд текст. Прави устен преразказ на текст, като предава накратко и последователно съдържанието му. Открива олицетворение в художествен текст.		
7	7.	Изговор и правопис на кратките думи без ударение	Изговаря книжовно думите без ударение. Пише отделно думите без свое ударение (кратки местоименни форми, частици, предлози, съюзи).		
8	8.	Сложни думи. Образуване	Познава сложните думи като образувани от два корена. Образува сложни думи по различни начини. Използва правилно сложни думи в речта си. Пише правилно сложни думи.		
9	9.	Устно съчиняване на разказ по картина	Разказва устно по картина на художник. Разпознава монолог в художествен текст.		
10	10.	Правопис и употреба на сложни думи	Познава сложните думи като образувани от два корена. Образува сложни думи по различни начини. Използва правилно сложни думи в речта си. Пише правилно сложни думи.		
11	11.	Антоними. Разграничаване на антоними и синоними	Познава антонимите като думи с противоположно значение. Разпознава антонимни отношения между думи. Разграничава синоними от антоними.		

12	12.	Употреба на антоними	Употребява уместно в речта си антоними. Определя значението на антонимите в езиковия контекст. Прави справка за речниковото значение на думи в тълковен речник (включително и електронен).		
13	13.	Редактиране на текст	Прилага различни начини за поправка (редактиране) на текст – чрез заместване, добавяне, съкращаване, разместване). Редактира свой и чужд текст. Познава легендата като фолклорен и литературен вид.		
14	14.	Подлог – главна част на изречението	Разпознава подлога като главна част на изречението		
15	15.	Сказуемо – главна част на изречението	Разпознава сказуемото като главна част на изречението		
16	16.	Писмен отговор на въпрос по художествен текст	Аргументира отговора си на въпрос, свързан със съдържанието на художествен и нехудожествен текст. Открива посланието на текста. Аргументира отговора си на въпрос. Изразява емоционално – оценъчно отношение към герои, епизоди, картини. Съставя писмен текст с помощта на словесна опора във връзка с изучавано литературно или фолклорно произведение. Отговаря писмено на поставен въпрос към художествен или нехудожествен текст, като посочва аргументи от текста.		
17	17.	Видове изречения. Разграничаване. Преобразуване	Познава простото изречение. Разграничава просто от сложно изречение. Ориентира се за простите изречения в състава на сложно по броя на сказуемите. Преобразува простите изречения в сложни и обратно.		
18	18.	Употреба на запетая в сложното изречение	Отделя със запетая простите изречения в състава на сложното изречение. Разграничава съюзно и безсъюзно свързване на прости изречения в сложно. Използва различни словоредни варианти		

			в зависимост от целта на изказването.		
19		Диктовка. Просто и сложно изречение- упражнение	Подготовка за НВО		
20	19.	Писмено съчиняване на текст (описание) по аналогия	Съставя писмен текст с помощта на словесна или визуална опора във връзка с изучавано литературно или фолклорно произведение. Съчинява текст (описание) по аналогия.		
21		Четене с разбиране	Подготовка за НВО		
22	20.	Членуване на съществителните имена от м. р., ед. ч.	Разпознава пълен и кратък член на съществителното име от м. р., ед. ч. чрез проверка с лично местоимение той		
23		Диктовка. Съществително име - упражнение	Подготовка за НВО		
24	21.	Писмено съчиняване на текст (приказка) по аналогия	Съчинява текст (приказка) по аналогия. Разграничава автора на литературно произведение от неговия герой. Изгражда си представа за автора чрез негови значими произведения. Изразява емоционално – оценъчно отношение към герои, епизоди, картини. Съставя писмен текст с помощта на словесна или визуална опора във връзка с изучавано литературно произведение.		
25		Четене с разбиране	Подготовка за НВО		
26	22.	Преобразуване на пряка в непряка реч	Открива диалог в художествен текст. Разпознава графически пряка от непряка реч . Преобразува пряка в непряка реч.		
27		Диктовка. Преобразуване на пряка в непряка реч- упражнение	Подготовка за НВО		
28	23.	Устен сбит преразказ на нехудожествен текст	Прави устен преразказ на текст, като предава накратко и последователно съдържанието му.		
29		Четене с разбиране	Подготовка за НВО		

30	24.	Тълковен речник. Електронен вариант на речник	Използва електронен тълковен речник. Търси думи в тълковен речник, включително в електронен вид. Използва езикови и неезикови средства в комуникативна ситуация.		
31		Диктовка. Прилагателно име - упражнение	Подготовка за НВО		
32	25.	Числително име. Видове	Познава числителното име като част на речта. Разпознава видовете числителни имена – бройни и редни. Открива числителни имена в различни по вид и жанр текстове. Съпоставя числително бройно и числително редно име.		
33		Четене с разбиране	Подготовка за НВО		
34	26.	Правопис на числителните имена	Пише правилно числителните имена.		
35		Диктовка. Числително име- упражнение	Подготовка за НВО		
36	27.	Глагол	Разграничава правилно глаголите в първо, второ и трето лице, единствено и множествено число. Употребява правилно формите на глаголите с окончание –а, -я или –м в първо лице в единствено число.		
37		Четене с разбиране	Подготовка за НВО		
38	28.	Време на глагола – сегашно време, минало време, бъдеще време	Определя време на глагола (сегашно, минало, бъдеще). Прави разлика между изговора и правописа на окончанията –а, -ат, -я, -ят на глаголите в сегашно време.		
39		Диктовка. Глагол- упражнение	Подготовка за НВО		
40	29.	Съвместна употреба на глаголните времена	Употребява правилно сегашно, бъдеще и минало време на глагола. Открива примери за съвместна употреба.		

41		Четене с разбиране	Подготовка за НВО		
42	30.	Правопис на думи с –ър-, -ръ-; -ъл-, -лъ-. Групи съгласни (-стн-, -здн-, -ств-)	Прилага начини за проверка на правописа на думи с –ър-, -ръ-; -ъл-, -лъ-; - стн-, -здн-, -ств-.		
43		Диктовка. Правопис на думи с –ър-, -ръ-, -ъл-, -лъ-. Групи съгласни (- стн-, - здн-, -ств-)- упражнение	Подготовка за НВО		БЕЛ 4.клас-подготовка за ВО
44	31.	Електронно писмо	Използва електронни средства за комуникация при създаване на SMS, поздравителни картички, писма.		
45		Четене с разбиране	Подготовка за НВО		БЕЛ 4.клас-подготовка за ВО
46	32.	Писмен преразказ на разказ	Овладява умения за писмен преразказ на разказ. Определя ключови думи в текста като опора за възпроизвеждане на неговото съдържание. Спазва последователността на действието при преразказа. Подготвя създаването на писмен преразказ на разказ чрез различни продуктивни и репродуктивни дейности. Устно преразказва текст. Пише преразказа.		
47		Диктовка. Основни литературни понятия	Подготовка за НВО		БЕЛ 4.клас-подготовка за ВО
48	33.	Какво знам в края на 4. клас	Изходяща диагностика		
49		Какво знам в края на 4. клас			
50	34.	Обобщение	Определя време на глагола (сегашно, бъдеще, минало). Разпознава подлога и сказуемото като части на изречението. Разграничава простите изречения в състава на сложното по броя на		

			сказуемите. Използва съюзно и безсъюзно свързване на прости изречения в сложно. Разпознава числителни имена като части на речта-бройни и редни. Преобразува пряка в непряка реч		
51		Обобщение	Определя време на глагола (сегашно, бъдеще, минало). Разпознава подлога и сказуемото като части на изречението. Разграничава простите изречения в състава на сложното по броя на сказуемите. Използва съюзно и безсъюзно свързване на прости изречения в сложно. Разпознава числителни имена като части на речта-бройни и редни. Преобразува пряка в непряка реч		